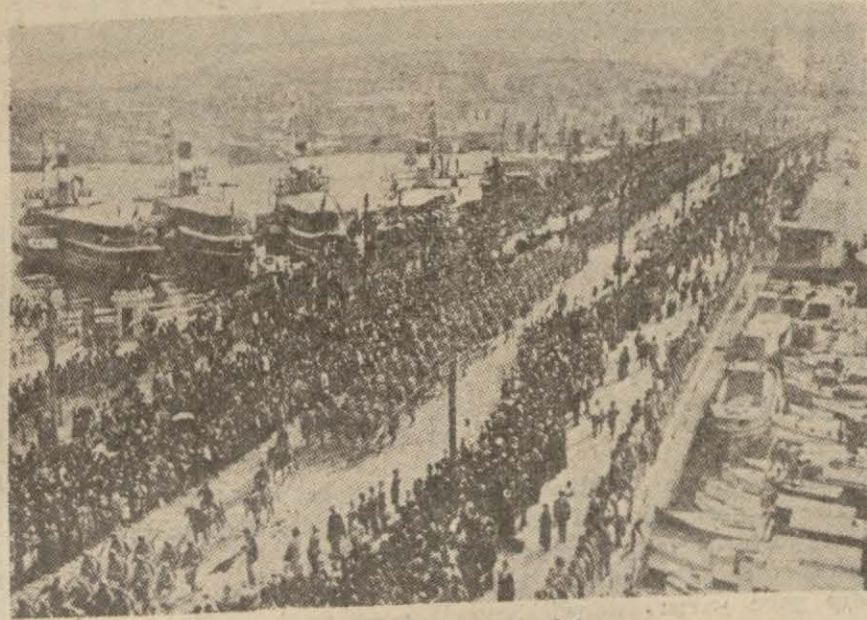

İstanbul bugün 19 uncu kurtuluş yıldönümünü sevinçle kutluyor

Merasime iştirak eden askerî kıt'alar ve okullar saat 9 da Sultanahmed meydanında toplandılar, toplar atılarak kahraman şehidler için bir dakika ihtiram vaziyetinde durulduktan sonra Taksime hareket edildi

Bugün İstanbul 19 uncu kurtuluş yıldönümüdür. İşgal kuvvetleri nin çizmeleri altında çok kara ve muhtarib yıllar yaşayan İstanbul - muz, 19 sene evvel bugün, büyük mucizeler yaratarak İzmirde düş - manı denize döken Türk ordusunu bağrına basmıştı. 19 yıl evvel bu - gün, miştevliler, ganlı bayrağımı - zı selâmlıyarak memleketimizden çıkıp gitmişler, daima Türk kala - cak İstanbul hürriyetine kavuşmuş - tu. İstanbulun kurtuluşunun 19 ün - cu yıldönümünü, dünyanın ates ve kan içinde boğulduğu bugünkü ah - val müvacehesinde her zamankin - den daha büyük sevinçle kutluyo - ruz. Yangınlar ortasında huzur ve emniyetle tes'îd ettiğimiz bayram - da, memleketin ve İstanbulun ya - rıtına karşı olan inancımız tam - dir. (Devamı 5 inci sayfa)

Ordumuz İstanbul'a giriyor

Ekmek karnesiz satılacak

Devletten maaş alanlarla ailelerine ucuz verilecek

Ankara 5 (Hususî) — Barem kanunlarına tâbi daire ve mües - seselerde çalışanlara ve bakma - ğa meçbur oldukları aileleri ferdlerine ve devletten her ne suretle olursa olsun maaş alan - lara ucuz ekmek temini suretile Ankara, İstanbul ve İzmirde de karneli ekmek usulünün kaldırıl - ması bahis mevzuudur.

İki prinç taciri yakalandı

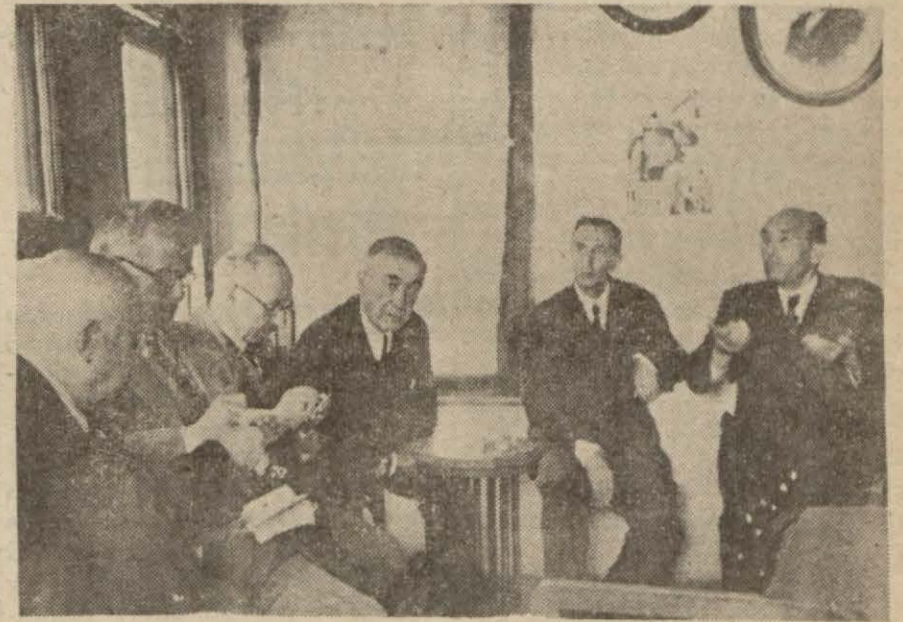
149 kuruşa satmaları lâzım gelen prinçleri 190 kuruşa sattıkları - rını itiraf ettiler

Belediye teftiş heyeti müdür - lüğü, pirinç fiyatları üzerinde tet - kikler yapmış ve perakende fiat - ların 149-167 kuruş olması lâ - zım gelirken bir kısım tüccarlar - ın toptan 180-190 kuruşa pirinç sattıklarını tesbit etmiştir. Alâ - kadarlarca yapılan tahkikat so - nunda bu tacirlerden bir kısmı 190 kuruşa pirinç sattıklarını itir - af etmişlerdir. Defter ve fatu - ralardaki incelemeler neticesin - de de Salih Balaban adında bir tacirin, Trakyadan çeltik getir - rek bunları bir kuruş ücret mu - kabilinde pirince tahvil ettiğini ve Beytullah Çalkaya ile İlyâ Mayısöğlü 180 kuruştan dükkâna 190 kuruştan da Etibank için va - pura toptan teslim şartile mal (Devamı 5 inci sayfa)

Meb'uslarımız dün Sarıyer ve Beykoz halkını dinlediler

Beykoz hastane istiyor

“İstanbulun en güzel mesire yeri Güksu sıtma kaynağı oldu, bugün üç sıtma vak'ası kaydedildi, burası kurutulmalıdır,”

Meb'uslar Beykozda halkı dinlerlerken

İstanbul meb'usları dün de Sarı - yer ve Beykoz kazalarında halkla temas etmişlerdir. Sarıyerdeki toplantıya saat 11 de başlamıştır. Burada bulunan mu - telif mesleklerle mensub vatandaş - lar, iktisadi mevzulara temas etmiş - ler, gıda maddelerinin yükselme - sine mâni olacak tedbirlerin alın - ması, muhtekirler hakkında şiddetli cezalar tatbiki etrafında temenniler - (Devamı sayfa 4/1 de)

Şeker sıkıntısı için dün valinin reisliğinde bir toplantı yapıldı

Şeker ve çikolata imalcilerinin ellerinde mühim stoklar olduğu söyleniyor, tevziatın yalnız halka yapılması muhtemel

Bir müddettenberi hissedilmekte olan şeker sıkıntısı son 2 gün i - çinde şiddetini artırmıştır. Piya - sada şeker bulmak güçleşmiştir. Bakallarda ise hemen hemen hiç şeker bulunamamaktadır. Haber verildiğine göre, şekerçiler, çikola - tacılar ve tahancıların ellerinde mü - him miktarda stok vardır. Bu stok ların işlenmesi nisbeten uzun bir müddete mütevakıf olduğundan piyasaya çıkarılan şekerlerin bak - kallar vasıtasile doğrudan doğruya halkın ihtiyacına ayrılması lüzü - mu ileri sürülmektedir. Ancak bu gibi imalatçılardan ayrı olarak ba - zı kimselerin de gizlice şeker stok - ları yaptıkları anlaşılmaktadır. Bu hususta alâkadarlar esaslı surette meşgul olmalıdırlar. Ancak bazı bakkalların da ellerindeki şekerleri şekerçilere devrettikleri rivayetleri de veran etmektedir. Buna sebep ol - larak da, halka sattıkları zaman normal kâr elde eden bakkalların, kilo başına 3,5 kuruş fazla fiatla şeker imalcilerine devir yapmak su - (Devamı 5 inci sayfa)

Acıklı bir boşanma davası mes'ud netice ile bitti

Koca bir bar kadını seviyor, onunla evlenmek için karışın - dan ayrılmak istiyordu. Bar kadını mahkemede: «Adamın evli olduğunu bilmiyordum, ben bu vicdansızlığı yapamam, artık bu adamı istemiyorum.» dedi, kari kocada barıştırlar.

Hukuk mah kemelerinden bir - rinde çok acı, o nisbette ga - rib bir boşanma davasına bakıl - mıştır. İlk önce ay - rılma talebinde bulunan adamın genç karısı mahzun bir çehre ile demişti ki: «— Fakir ve namuslu bir aile - nin kızı idim. Babamın ölümü ile büsbütün ortada kalacağım - dan ilk talibim olan şimdiki ko - camla evlendim. Annem de kardeşinin yanına gitti. İki çocuğumuz var. 6 sene - denberi çok iyi geçiniyorduk. Fa - kat son günler - de kocam her - hususta beni it - mal ediyordu. Ço - cukları paylı - yordu. Gene bir akşam eve sar - hoş geldi. Ben ceketini çıkartırken parmağında alyansının olmadığını gördüm. Büsbütün şüphelendim ve biraz sonra yüzüğün nerede diye sor - duğum zaman: «— Senin gibi çirkin kadınla oturulur mu? Ben başkasını se - viyorum, senden ayrılacağımı!» dedi. (Devamı sayfa 4/1 de)

Pasifikte Amerikan ve Japon filoları çarpışıyor

Japonlara göre Amerikanın kaybı çok ağır

Uçak gemilerle 20 nakliye ve diğer 20 gemi batırılmış

Tokyo 5 (A.A.) — Japon do - nanmasının sözcüsü Amiral Hi - raide cenub batı Pasifikte ve baş - lica Salomon adaları yakınında olmak üzere halen büyük mu - harebelerin cereyan ettiğini bil - dirmiştir. Bu muharebelerin neticesi hakkında imparatorluk u - mumî kararğâhının tebliğine in - tizar edilmektedir.

Amiral Hiraide, düşmanın ka - yıbları arasında birçok Ameri - kan uçak gemilerinin 10 nakliye gemisinin ve diğer 10 geminin mevcut bulunduğunu da bildir - miştir.

Bu yıl Fransanın iâşe vaziyeti çok fena

Orta ve cenubî Fran - sada hüküm süren kuraklık ciddi endişelar doğurdu

Vichy 5 (A.A.) — Orta ve ce - nub Fransada hüküm süren kuraklık bu yıl memleket iâşesini vahim su - rette güçleştirecektir. 50 seneden - beri bu derece kuraklık olmamış - tir. Çayırılar tamamen sararmış - tir. Sürümler pek az yiyecek ot bulmakta ve başka taneleri de yarıyarıya boş bulunmaktadı. (Devamı 5 inci sayfa)

Almanlar Stalingrad'da yeni mahalleler aldılar

Moskova Grozniye yapılan Alman taarruzunun son haddi bulduğunu bildiriyor

Berlin 5 (A.A.) — Alman or - dular başkumandanlığının tebliği: teşkilleriyle desteklenen Alman kit - Kafkasyanın şimali garbi bölge - (Devamı 5 inci sayfa)

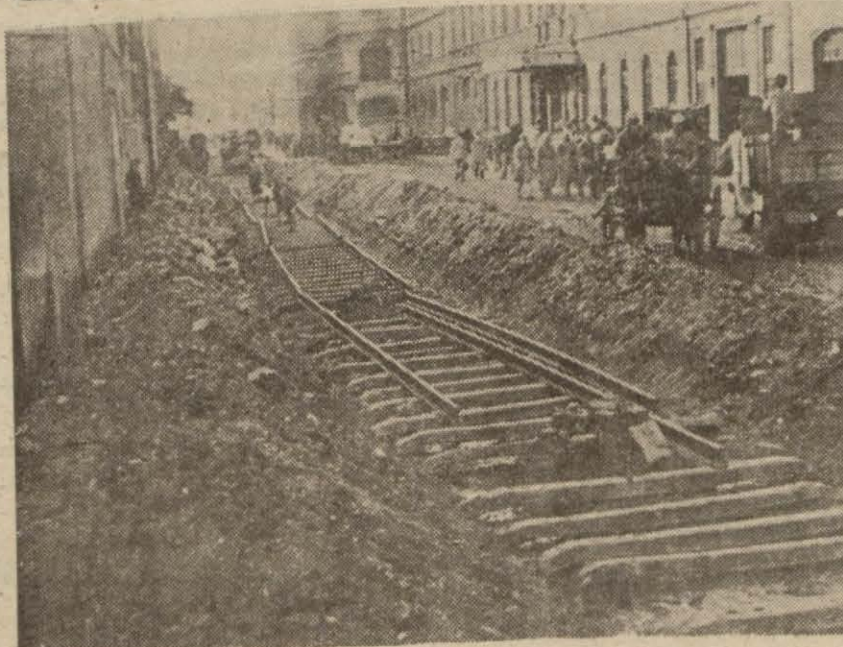
Askerî vaziyet

Şark cephesinde son 24 saatte neler oldu?

Yazan: Emekli General K. D.

Son yirmi dört saat zarfında şark cephesinde vukua gelen hareketler sadece bir gün evvelki hareketleri temadisi mahiyetindedirler. Ger - çekten, 4 Eylül tarihli Alman ha - berleri Tuapsenin şimalinde hare - ket eden Vurtemberg ve Bad kıt' - (Devamı sayfa 4/2 de)

Tren hattının Eminönüne kadar tem - didi için geceli gündüzlü çalışılıyor

Reşadiye caddesindeki ray döşeme faaliyetinden bir intba - letmeye açılınca, Uzunköprüden bu tarafa olan istasyonlarda bekliyen yüzlerce vagon it - halât eşyasının getirilmesi ve kolaylıkla boşaltılması mümkün olacaktır.

1938 e nazaran gıda maddeleri fiatları yüzde 249 artmış

Ticaret Odası, bu yılların hay - yat şartları ile harbden evvelki yılların hayat şartlarını muka - yese eden bir geçim endeksi ha - zırlanmaktadır. Bu endeksten öğrenildiğine göre, 1938 yılı ile bu yıl arasında, şehrimizde gıda maddeleri satış fiatları üzerinde % 249 bir yükselme vaki olmuş - tur.

Hükümetin alacağı iktisadî tedbirler müzakere ediliyor

Ankara 5 (Hususî) — Hükü - met almamak türlü iktisadi ted - birleri müzakere ile meşguldür. Yapılmış ve yapılmakta olan bir çok etüdlar bu müzakerelere e - sas teşkil etmektedir. Varılacak kararlar yakında sıra ile neşir ve ilân edilecek ve tatbiklerine ge - çilecektir.

Bulmacalarımız

On üçüncü devre bulmacalarımıza doğru halledip hediye kazanan oku - yucularımızın isimlerini bugün dör - düncü sayfamız birinci yüzünde bu - lacaksınız.

Hergün

İngilterenin
Müttefikleri İngiltereyi
Harekete geçmiye
Davet ediyorlar

Ekrem Uşaklıgil

Sovyet hükümeti reisi radyonun başına geçerek muharebenin doğurduğu meseleler üzerinde umumî bir hasbihal yapsaydı ve bu hasbihal esnasında Rusyanın müttefiklerinden gördüğü yardımı azımsamış bulunsaydı, hiç şüphe yok, ki Amerikalı gazetecilerin suallerine verdiği cevabın yaptığı tesiri yapamazdı.

Dün ve bu sabah bütün dünya gazeteleri uzun uzadıya anlattılar:

«Amerikalı gazetecilerden bir grup Stalin Yoldaşa yazı ile bir sual silsilesi vererek ikinci cephe meselesinin Sovyet efkârı umumiyesini ne derece meşgul ettiğini, müttefiklerden gelen yardımın ne derece müessir olduğunu ve nihayet Rus mukavemetinin ne derece devam edeceğini» soruyorlar.

Stalin Yoldaş bu sullere yazı ile cevap vererek diyor ki:

«İkinci cephe meselesi Sovyet efkârı umumiyesi üzerinde birinci derecede yer tutmaktadır. Müttefiklerden gelen yardım Alman ordularının büyük bir kısmına kendi üzerine çekmiş olan Rusyanın yapmakta olduğu fedakârlıklara nisbetle pek az tesirlidir.

«Bu yardımın inkişaf ettirilmesi ve tanzim edilmesi lâzım olduğu gibi müttefikler de taahhüdlerini geçikmeden tamamilere ifa etmelidirler.

Sovyet Rusyanın mukavemet kabiliyeti Almanyanın veya herhangi bir mütecaviz devletin kudreti kadar, belki de o kudretten fazladır.»

Amerikalı meslekdaşlarımızın yazılı sual listesine verilen yazılı cevap listesini okudukları zaman beklenmeyecek bir «ifşaat» veya «tevdit» karşısında kalmış olabileceklerini sanmıyoruz.

Sovyet reisi 15 aydanberi harb tedvir ve 15 aydanberi müttefiklerinden boyuna bir ikinci cephe ve boyuna yardım istemekte, bazan tehdide kadar vararak yapılmış olan vaidlerin tutulmasını beklediğini söylemekte, bu arada da sonuna kadar dayanacağını tekrar edip durmaktadır. Bu vaziyette bulunan bir hükümet reisinin:

«Artık ikinci cepheye ihtiyacı kalmadı, maddî yardım göndermeseniz de olur, benim kuvvetim yetişir, yahud da iş isten geçmiştir, şeklinde bir cevap vermeyeceği tabii idi. Bizce meselelerin asıl mühim olan tarafı Sovyet hükümet reisinin kendisinden beklenebilecek tarzda cevap vermesinde, yahud da bu cevabının içine kimbilir kimi ve neyi kast ederek Sovyet Rusyanın yalnız Almanya değil, herhangi bir mütecaviz devlete karşı da dayanacağını anlatan geniş tefsirlere çok müsaide bir cümle sığdırmış olmasında değil, fakat hâdisi çıkarılabilecek bir sual karşısında bulundurulmuş olmasındadır. Hususile Amerikalı gazeteciler tarafından yaratılan bu (Devamı 6 nci sayfada)

Resimli Makale:

Hakiki kanaatler, söylenip isbat edilenler değil, yapıp gösterilenlerdir.

Söze bakılmaz, işe bakılır, söz madde değildir, gösterilmez, iş maddedir, gösterilir. Voltaire

Şehir Haberleri

Tren hattı temizlendi, Ankara seferleri başladı

Şehirde sürekli yağmurlardan bozulan yolların tamirine ve kum yığınlarının kaldırılmasına çalışılıyor, yollar bugün tamamen temizlenmiş olacak

Birkaç gündenberi devam eden şiddetli yağmurlar dolayısıyla Geyve ile Doğançay arasındaki yarın tren hattı üzerine yıkılarak Ankara seferlerini Cuma gününden itibaren inkitaâ uğrattığını yazmıştık. Cumartesi günü gönderilen yardım ekiplerinin sürekli çalışmaları sayesinde dün hat tamamen temizlenmiştir. Yalnız sat 18 de hareket edecek olan Ankara ekspresi dün gece 23,30 da hareket edebilmiş ve 19,30 da kalkacak olan Sivas treni de gece yarısından sonra saat 1 de kalkabilmiştir. Ankara ve diğer hatlardaki seferler bugünden itibaren normal vaziyete girecek tır.

Şiddetli yağmurlar yüzünden şehrin bir kısmı yolları bozulmuş, dün bütün belediye ekipleri bu yolları temizlemekle meşgul olmuşlardır. Bilhassa Beşiktaş, İhlamur caddeleriyle Ayazpaşa yolu, Aksaray, ve Kasımpaşa da birçok sokaklar çamur deriyasına haline gelmiş, dün bütün gün bu yolların temizlenmesine çalışılmıştır.

Belediyenin bütün temizlik ekipleri dün bu işlerle meşgul olmuşlardır. Belediye reis muavinî Lütfi Aksoy da buralarda teftişler yaparak alâkadarlara icab eden emirleri vermiştir.

Bütün yollar bugün temizlenmiş olacaktır.

Şehrimize 400 çuval pirinç, 46 ton hububat geldi

Son bir hafta içinde İstanbul 400 çuval pirinç gelmiştir. Bu mal toptan 149, perakende 167 kuşta satılmıştır. Diğer taraftan Belediye İktisad Müdürlüğü, piyasada pirinç ve zeytinyağı satışlarını kontrola devam etmektedir. Ayrıntılı bildirdiğine göre, sebze fiyat yükseltilenler hakkında takibata başlanmıştır.

Gene son günler içinde Trak vapurları, satış serbest olan muntakarlardan 46 ton hububat gelmiştir. Ancak, koordinasyon kararı kaldırılmamış olduğundan bu malların satışı yapılamamış ve vaziyet Ticaret Vekâletine sorulmuştur.

MEVLÛD

Radyonun Dış Macunu sahibleri Necip ve Cemil Akar kardeşlerin pederleri

MERHUM

Hüseyin Avni BEYİN

vefâtı seneli devriyesi minasebetiyle Ramazan şerifin 26 ncı yarınki Çarşamba öğşamına tesadüf eden

Mübarek

Kadir Gecesi

teravih namazını müteakib beyazı camii şerifinde mevlüdü nebevî kıraat ettirileceğinden merhûm tanyanlarla hılcimle dün kardeşlerin tarifleri rica olunur.

Rektörün Elâzık üniversite haftası hakkında beyanâtı

Rektör diyor ki: «Haftaya iştirak eden her birimizde vazifeyi iyi yapmış olmanın huzuru var!..»

Elâzık Üniversite haftasına iştirak eden 12 kişilik profesörler heyeti şehrimize dönmüştür. Heyetin Elâzığdaki mesailerini hakkında dün kendisile görüşen bir muharririmize rektör profesör Cemil Bilsel şu beyanatta bulunmuştur:

«Elâzığda tam sekiz gün kaldık ve programımızı tamamilere tatbik ettik. Haftaya iştirak eden her birimizde vazifeyi iyi yapmış olmanın huzuru var.

Konferanslar: Açık ve kapalı olarak 13 umumî ve 11 mesleki ve münakaşalı konferans verdik. Münakaşalı konferansın bazısına beş altı kişinin karıştığı oldu. Konuşmanın mevzuunu daha sınırlanmasına yardım etti.

Muayeneler: Müracaat eden hastalar 5 doktor profesörümüz tarafından hergün hastanede muayene edildi, sayıları 500 ü aştı.

Geziler: Elâzığda bulunduğumuz günlerde Harputu, Paloyu, Tuncelinin Hozat, Mamiki ve

Pertek kazalarını dolaştık ve halklarla görüştük. Bu sarp ve güzel yerlerde tam emniyet hüküm sürmektedir. Sabah erken gidip gece yarısı döndüğümüz bu uzak illerin yolları da, yer yer yapılan hükümet konakları, okul, halkevi, kılla, karakol, mehur evleri gibi medenî tesisleri de yüreğimizi kabattı.

Cumhuriyetin ilk Başvekili olan Milli Şefimiz, ilk program nutuklarında, memleket emniyeti ve asayişini ele almışlardı. Bugün bu emniyet tam olarak her yerde teessüs etmiştir. Bunu cümhuriyetin büyük bir eseri olarak açışta şükranla andım. Emniyetleşmeyi dmiyollaşma takib eder. Günün şartları içinde bile bu hareket dnmamıştır. Elâzığdan 72 nci kilometreye kadar demiryolu Vana doğru yapılmaktadır. Bunu da gördük ve bunun üzerinde de durdum.

Ziyafetler: Yurdumuzun cömert halkında, konuklarını ağır-lama asil bir âdetidir. Elâzığlılar Üniversite heyetine 14 ziyafet hazırlamışlardı. Bugününi şartları içinde hiç bir ziyafet kabul etmemegi prensib olarak takib ettik ve Elâzığ sayın valisinin yemeğini herkes adına kabul ettik.

Elâzığda kaldığımız Kız Enstitüsünde yemek yaptırıp yedik. Enstitünün müdür ve müdür muvini ile öğretmenleri çok dikkat ettiler.

Halkevinin değerli başkanı da çok çalıştı.

Duygularımız: Yurdun uzak, fakat şirin ve güzel yerlerini görmüş olmaktan ve buraların zeki ve çalışkan halkı ile de, buralarda ferahat ve hevesle çalışan vazifeliler ile de tanışmaktan duyduğumuz ayrı bir sevinç var.

Üniversite heyetine karşı çok samimi ve çok yakın ilgi gösterildi. Bunu yüreğimizde duyduk. Bu duygu ile teşekkülleirimizi ve minnetlerimizi sizin lisansınızla Elâzığ ve Tuncelinin sayın ve değerli vazifelilerine de sayın ve aziz halkına da ulaştırmayı borç biliyorum.»

Perşembe gecesi kadir, Pazartesi günü bayram

İstanbul Müftülüğünden:

Birinciteşrinin yedinci Çarşamba günü Ramazana şerifin yirmi altıncı, müsadef olmakla akşamı (Perşembe gecesi) Leyli kadir, on ikinci Pazartesi günü de Bayram olduğu ilan olunur.

SADAKAİ FITİR

	Kuruş	Para
Buğday unundan	63	20
En iyi İyi		
Kuruş Kuruş		
Rezzakî	200	184

Bayram namzat

Saat	Dakika
6	53

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Dün bir arkadaşımız saat 13 de matbaaya geldi, dedi ki:

«Kömür tasarrufu için bir çok çarelere baş vurduk. Bu arada geceleri şehri aydınlatan büyük bir kısım sokak lambaları söndürülüyor. Nitekim dün akşam kocca Beyazıt meydanının elek-

triklerinden pek azı yanıyor - du.

Halbuki bu sabah sokağa çıktığım zaman meydanın bütün elektriklerinin yanmakta olduğunu gördüm. Beklemedim, saatlerce söndürdüler. Şimdi oradan geliyor, elektrikler güpe gündüz hâlâ yanıyor!

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Bir talebe velisine hakaret edilir mi?

Terakki ve Kollektif şirketi sahiblerinden, okuyucumuz Esref Şemel yazıyor:

Öğlum husi bir lisenin ilk sınıfında 5 inci sınıf talebesidir. Şehadetnamesini alma üzere bir aydan beri hergün mektebe gidip gelmektedir.

30.9.42 günü kaydının son günü olduğundan çocuğum mektebden mahrum kalmama için kendisi ile birikte şehadetnameyi talep etmek için mektebe gittim. Orada bulunan başöğretmen ile müessese sahibinin Müeyyet Adalana mücaaat ederek mektup şehadetnamesini vermesi için ricada bulundum. Fakat şehadetnamesinin henüz tasdiklenmediğini cevabını verdiler.

Bu vaziyet karşısında çocuğum mektebe kayıtlı muamelesinin şehadetnamesiz yapılamayacağını söyleyerek 5 inci sınıftan mezun olduğuna dair bir vesika verilmesini rica ettim, fakat buna da menfi cevap aldım. Şehadetnamesinin tasdiklenmediğini takib etmemi istedim. Bu teklüfime de başöğretmeni garib bir hareketi karşısında kaldım. Şehadetnamesinin tasdiklenmediğini söyle-digi halde yazıhanesinin çekmece-sini açarak bir kenara atılmış olan şehadetnameyi alıp bana göstererek: «İşte buradadır, müfettiş gelip burada imza edecektir» diye hiddetle cevap verdi. Müfettişin ne zaman gelip imza edeceğini sorma-ya cesaret ettim. «Eh, artık çok söylörsünüz, def olup buradan gidiniz!» demekle beraber orada bulun- manı hiç bayaan ile bir bay hep bir-likte aralarında hücum ettiler. Ken- dileri uzularından zor kurtulamadık, şarjaya fırladım. onlar da arkamdan kökükahallarla alay ediyorlardı.

Kendimi topladıktan sonra he-men çocuğumu bir polis çağırmaya gönderdim ve polis gelince beraber şerhiye giterek görüşümü, kalemin yazıhanelerinden topladıkları sonra Beyazıt karakoluna göttük. Bize ya-pılan hakarete cürüm sahiplerinden başka şahid olmadığımızdan cürümü meşhud olamayacağımı karakoldan söylediler.

Çocuklarımızı üç yaşında kucağı-mızdan ayırıp maddi ve manevi fe-dakâhlarla böyle münevver ellere teslim edip adam olmalarını bekler-ken bu yaptıkları hakarete karşısında ne yapmamız lazım.

Bunların tecziyeleri için lazım gelen ilgili makamların nazarı dik-katlerini celbesizce rica ediyö-mün.»

38 kilo ipek çalmışlar!

Balattaki İpekiş fabrikasında çalışan İzzet ve Said isiminde 2 amele fabrikaya aid 38 kilo ipeği çalar-larken yakalanmışlar, asliye 7 nci ceza mahkemesinde yapılan duruş-maları sonunda 1 sene müddetle hapse mahkûn edilmişlerdir.

Sabahtan Sabaha:

Harbe başlarken
Yüksek konuşmanın
Tehlikesi şimdi!
Meydana çıkıyor

Burhan Cahid

Dört yıldır harb edenlerin art-tık kan ve ateşten bunal-dıkları anlaşılıyor. Bir hafta için-de dinlediğimiz nutuklarda artık (imha etmek) ten bahsedilmi-yor. Aksine olarak yarınki Av-rupanın sükûn ve refahından dem vuruluyor. Harb psikoloji-si bakımından dikkate değer. Bu nutuklardan sızan iç fikirlerden biri de kit'a hâkimiyeti iddiası-nın tahakkuku imkânsız bir da-va olduğunun itiraf edilmesidir.

Rusya, iki yıl süren yıpratıcı boğuşmaya rağmen imha edile-memiştir. Atlântik mücadelesi Anglo Saksonları yıldırمامıştır. Dört yıllık sürekli yıldırım harpleri mevcut paratonerleri kit' alardan söküp atamamıştır. Vaziyet böyle olunca neticeye yaklaşmak ve pazarlık yolunu kabul etmek elbette ehven olur. Bunun için de ilk zamanlarda, yani zaferler devrinin korku ve-rici günlerinde ortaya atılan yük-sek iddialardan tenzilât yapmak icab eder. İşte son nutuklar bu pazarlığın başlangıcıdır. Man-zara ferahlık ve ümid vericidir. Daha Polonya muharebelerinde askerî müttehassısların önünde durulmaz kahir kuvvet olarak ifade ettikleri Alman harb makine-si siyasî müttehassısların bul-dukları yıpratma sistemini ka-bul etmeye mecbur kalmıştır. Bir Amerikan gazetesinin yazdığı gibi muharibler arasında roller değişmiştir. Dört yıl evvel yıldırım zaferlerinden ve kat'i gali-biyetlerden bahseden Almanya bugün yıpratma harbinden ve zamanın kendisi için çalışacağından bahsediyor. Halbuki bu dava tamamilere İngiliz davası idi. Demek oluyor ki Anglo Sakson ekibi kendi sistemini kabul et-tirmişti. Vaziyet bu şekli alınca artık sulh yolunun yarısı geçil-miş sayılır. Çünkü terazinin iki kefe-si de deniz geliyor.

Yalnız yukarıda bahsettiğim pazarlık devrinin uzun sürece-ğine de şüphe etmemelidir. Şim-diden anlaşılıyor ki bütün mu-haribleri memnun etmeye imkân yoktur. Bugün İngiliz toprakla-rında Haile Selâsedden sonra yarın düzüne taç sahibi sıra bekliriyor.

Mihver saflarında harb eden Romanya ve Macaristan gibi komşular da davalarının bir an evvel görülmesini bekliyorlar. Somali, Eritre ve Habeş ülkele-rini kaybeden İtalya Tunustan, Cezayirden bahsediyor. Polonya kurtuluşunu, Holanda, Norveç, Belçika hürriyetlerini bekliyor-lar. Fakat Almanya, bütün kit'a zaferlerinin sahibi, hem rejimini kurtarmak hem de hayat saha-larını elinde tutmak zorundadır.

Vaktile İngiltere tarafından kendisine hayat sahası olarak işaret edilen Ukrayna bugün elindedir. Fakat o tarihten sonra Anglo Saksonlarla Sovyetler arasında bir ittifak yapılmıştır ki hedefi Almanyayı yere sermektiir.

Bütün bu karmakarışık davaları tasfiye etmek mutlak zaferi kazanmak kadar güçtür. Belli başlı siyasî vahdetleri memnun etmeyecek bir netice ise daima yeni mücadelelere tohum hazırlar. İki tarafta çok büyük iddialarla harbe başlamışlardı. Netice-teye yaklaşırken bakalım bu id-dialardan yüzde kaç iskonto yapacaklar?

Burhan Cahid

Çorab ihtikârı yapmış!

Kapalıçarşıda 23 numarada ço-rapçılık yapan Abbas fazla fiatla çorap satarken yakalanarak millî koruma müddemumulligine veril-miştir.

«Son Posta» nın tarihi tefriki: 75

PATRONA

HALİLİN AKİBETİ

Zülâli efendi kendisini karşılayan Kırım Hanı kethüdası Hasan Giraya bir şeyler söyledik. ten sonra konağa girdi. Kaplan Giray Han merdiven başına kadar çıkmış, bekliyordu. Hocayı karşılayarak koltuğuna girdi, birlikte yukarıya, misafir ağırlamağa mahsus büyük odaya girdiler.

Kaplan Giray Zülâli efendinin ziyaretine bir mana veremediği için «bakalım ne söyleyecek?» diye merak içinde bekliyordu. Hoca bir gün evvelki meşveret meclisinden açtı:

— Hanı âlişan hazretleri öğlumuz hüda bilir bu kızılbaş ve Moskoflu üzerine sefer farzı ayın olup bu babda tekâsül caiz değil iken sahibi devlet Mehmed Paşa karındaşımızın dünkü mecliste tuttuğu yol çıkmaz ve bu gidişle bir hüsnü neticeye vüsul imkânı imkân dahilinde bulunmaz idi.

Dedi. Kaplan Giray meseleyi az buçuk anlamış oluyor, hocanın ne maksadla geldiği de ayaz gecelerdeki ayın on dördü gibi açık açık sırtıyordu. Han gülmüşüdi:

— Lâkin düveli saire ile bu devleti âliye meyanesindeki muahedat ve uhudu mevcudeyi tetkik etmedin sefer kararı verilebilir mi idi efendi hazretleri?

— İlk karar virüp badehu esbabına tevessül olunamaz mı idi sultanım? Kaldı ki Mehmed Paşanın maksadı fisebilillâh cihad olmayıp selefleri İbrahim Paşa misillü vakit izale ve mecliste hazır bulunmaları ihafe idi.

Han güldü:

— Hatırı şerifinize bu denli nesnelere götürmen efendi hazretleri.

— Ya, sefer kararı verildikten sonra şerifiniz Kırımı dönmek ve şimdüden hazırıkta bulunmak istemez misiz?

Kaplan Girayın gözleri sinsi sinsi parladı:

— Biz hazırız sultanım.

— Fakat Mehmed Paşa başta bulunur iken bu emri hayra münasib suret alabileceğine kani misiz?

— I...

Han cevap vermedi. Zülâli hoca sadrazam Mehmed Paşanın atılmasını ima ediyor, Kaplan Girayın fikrini almak istediğini «taş aşırma» ca yolile anlatıyordu. Han hemencecik aklını başına topladı: Zülâli hoca kendi hususî düşüncelerini mi söylüyordu, yoksa «Etmeydanında» sadrazamı «atmak» kararı verilmişti de ağız aramak için mi gelmişti, buralarını bilmediği için çok ihtiyatlı davranmak lâzım geleceğini düşündü. Maksadı iyice anlamak için boynunu ileriye doğru uzatarak tatlı tatlı sordu:

— Elhak doğru buyurursuz efendim. Kerem buyurup kulunuza dahi hakikate agâh eylen. Etmeydanında bulunan din ve millet mücahidi karındaşlarımız Mehmed Paşadan hoşnutsuzluk getirirler mi ve şevketlü efendimiz hazretlerini bu kararların dan haberdar eylemeği düşünmezler mi?

Hoca keyiflendi:

— Dün Etmeydanında idük sultanım. Mücahid karındaş ve öğullarımız «Benli Mustafa» Paşayı veziriâzam ettirmek isterler ve kendisi Asitaneye erişinceye kadar kaymakamlık mesnedinin Hafız Ahmed Paşaya verilmesini talep ederler idi. Kızlar

ağasını dahi istemezler.

Han hemen hocanın elini öptü:

— Allahütealâ cenabı şerifi - nizden razı ve hoşnud olsun. Ya «Benli Mustafa Paşa» nın kazıyeye vukufu var mıdır ve Mücahid ağalar karındaşlarımızla muhabere eyler mi?

— Yok, paşanın haberi yoktur!

— Ya, Hafız Paşa kaymakamlık ister mi?

— Kendüyi görmedik.

Han rahatlaştı. O, daha ziyade Benli Mustafa ve Hafız Ahmed Paşaların da ihtilâlcilerle elbirliği etmiş olmaları ihtimalinden ürkmüştü. Bu takdirde vaziyet çok karışık bir durum almış olacaktı. Önündeki hörgücü abdal bir deveye benzeyen Arnavud hoca bir iki ağız yoklamasına dayanmadan makara çözümlü açılıvermiş, bütün esrarı Kaplan Girayın önüne dökmüştü. (Arkast var)

Asherlik işleri

339 doğumlular çağırılıyor

Eminönü yerli askerlik şubesinde kayıtlı 339 doğumlu ve bu doğumluların muameleye tâbi erlerin sevkedilmek üzere 19/1.Tezrin/942 Pazartesi günü nüfus cüzdanlarıyla birlikte saat 9 da şubede bulunmaları ilân olunur.

İstanbul Belediyesi İlânları

İlk oğulların 1942 mali yılı ihtiyacı için Mahrukat Ofisinden ruibayaa o. lunacak cem'an (259375) kilo odunna muhtelif semtlerdeki ilk okullara nakli işi açık eksiltmeye konulmuştur.

İhale 19/10/942 Pazartesi günü saat 14 de Daîmi Encümende yapılacaktır.

Şartnamesi Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülebilir.

Muhammen bedeli (1485) lira (23) kurus ve ilk teminatı (111) lira (40) kurustur.

Taliblerin ilk teminat makbuz veya mektubları ve kanunen ibrazı lâzım gelen diğer vesikaları ile ihale günü muayyen saatte Daîmi Encümende bulunmaları. (350)

«Son Posta» nın edebî romanı: 128

Erkeği Kadının Yarattır

YAZAN: NUSRET SAFA COŞKUN

Filhakika, bu sözde samimi idi. Böyle melânkoli içinde, üzgün, sıkıntılı, kararsız yürürken, birdenbire mazi canlı bir mümesilini karşısına çıkarmıştı. İclâl, çilgün gençlik yıllarının macera kahramanlarından biri.. Onu sadece, ilk gençlik hummasının ateşi içinde seçmiş, sevdiğini sanmış, fakat, her erkeğin kalbine gelip giden misafirlerden olduğunu çok çabuk anlamıştı. Nitekim, Semahati sevdikten sonra, İclâli unutuvermişti. İclâl ise, her genç kız gibi, romantik hislerle kendisine bağlıydı. Bu ayrılıştan çok sarsıldığını, bizzat Semahatten duymuştu. Fakat kendini çok yalnız hissettiği bir anda, onu karşısında görünce, kalbi o zamana ve onunla ilk tanıştığı, anlaştığı zamana aid hislerle doluvermişti. İclâl, maziye ve güzel günleri birdenbire karşısına getirmişti.

— Böyle sokak ortasında durmayalım Vedad, sen nereye gidiyorsun?

— Hiç!..

Hayretle yüzüne baktı:

— Hiç mi?..

Birdenbire bastıran bir derleşme ihtiyacı:

— Evet, ne yapacağımı bilmiyorum, gelişi güzel yürüyordum. Canım sıkılıyor bugün!..

İclâl, iki elini birden tutuyor:

— Bize gelsene Vedad! Bu akşam, misafirlerim var.. Onların seni evimde görmelerinin bana vereceği gururu bilemezsin. Hem bol bol konuşmak fırsatını buluruz. Seni sıkıyamağa çalışırım. Tenezzül eder misin bize gelmeğe?..

Kalabalıktan, gürültüden hoşlanmamasına rağmen, bu akşam oyalanmak, birkaç insan görmek, konuşmak istiyor.

— Nerede oturuyorsun!

— Taksimde.. Otomobil köşesinde bekliyor. Öteberi almak için çıkmıştım. Bir hayli oyalandım. Gelmez misin?..

Koluna girmişti. Galatasaray istikametinde yürümeye başladılar. Sokağın başında sık bir hususi otomobil duruyordu.

— Şoför, kasketini çıkararak, kapağı açarken İclâl:

— Yemeğe gelmez misin Vedad?..

Diye sordu.

Binmişlerdi. Vedad, kalabalık bir sofrada seramonili bir yemek azabına katlanmak istemiyordu.

— Teşekkür ederim, uğramak mecburiyetinde olduğum bir yer var. Sonra gelirim.

— Sen bilirsin, gelseydin çok memnun olurum. Fakat ilk günde seni ürkütmek istemiyorum. Şoför beni eve bıraksın, sonra seni gideceğin yere götürür. Bu suretle de apartımanı öğrenmiş olursun!

İclâl, şuh bir hareketle bacaklarını birbirinin üzerine atarak köşeye gömülmüştü. Vedad, yan gözle süzüyordu onu.. İclâl ne kadar güzelleşmişti? Yaşıpandan çok genç gözüküyordu. İhtişamı, hususi otomobili, iyi bir hayat yaşadığını gösteriyor. Sordu:

— Evlendin değil mi?..

— Evet!.. Bir senedir kocamla Avrupada idük, döneli on beş gün oluyor, kocam Ankaraya gitti. Ben yalnızım!

— Mes'ud musun!..

Birdenbire cevap vermedi. Gözleri dalmıştı; neden sonra mırıldanır gibi cevap verdi:

— Geçinip gidiyoruz. Akşama uzun uzun konuşuruz bunları.. Senden bahsedelim biraz. Herkesin ağzında senin ismin! Muvafakiyetlerini gazetelerde okuyor, ahbablardan duyuyorum. Maa- lesef konserlerinde bulunamadım. Yalnız son konserini radyodan dinledim. Sana olan kırgınlığıma rağmen, ne kadar gurur duyduğumu tahmin edemezsin.

Vedadın elini tutmuştu:

— Beni hiç hatırladığın oldu mu Vedad!..

Göz göze geldiler.

— Beni sevdiğine bir zamanlar beni inandırmıştın!

Vedad başını önüne eğdi. Kadının koyu siyah gözlerinden fıskıran ışıklar, ilk günlerdeki kadar sevgi ve hasret doluydu.

— Peki, ya sen beni hiç hatırladın mı İclâl!

— Yanlış sordun! Hiç hatırlamadığın oldu mu diyecektin! Seni nasıl sevdiğimi bilmez misin? Kadınlar, genç kızlıklarındaki ilk aşkı imkânı yok unutmazlar.

İclâlin elini dudaklarına götürdü. Bu hareketi çok manasız ve yersiz bulduğu halde.. Kadın mümanaat etmişti. Gözlerinde hasretli bir ihtiras parlıyordu.

Otomobilin fren yapmasından hasıl olan sarsıntı!

Gelmişlerdi.

— İşte bizim apartıman.. İkinci kat.. Mutlaka bekliyeceğim, geç kalma..

Şoföre:

— Beyefendiyi dedi, arzu ettiği yere götürün! İcab ederse bekleyin!

Sonra Vedadın elini uzun uzun sıkarak:

— Güle güle Vedad! Çabuk gelmeğe çalış!

Süratle apartımana doğru yürümüştü. Vedad, otomobilin penceresinden onu seyrediyordu. Dudaklarını büktü. Lükümünü mırıldandı:

— Harikulâde bir kadın olmuş!..

— Nereye gideceğiz efendim!

Şoför soruyordu. Evet, nereye gidecekti. Yemekten kurtulmak için işi olduğunu söylemişti. Ne gideceği ne uğrayacağı bir yer vardı.

— Beni Galatasaray bırakın!

Taksimden Galatasaray arasındaki kısa mesafeyi katedinceye kadar İclâli, kendini ve bu te- sadüfü düşündü.

(Arkast var)

Bulmacalarımız

13 üncü devre bulmacalarını doğru halledip hediye kazanan okuyucularımızın isimleri

Birer dış fırçası kazananlar

- 1 — Ankara: Cebeçi Sakarya mahallesi Yaratac sokak No. 3 N. Tongur.
- 2 — Adapazarı: Askeri posta 1985 İsmail Güler.
- 3 — Çorlu: Bisikletçi İsmail Okan.
- 4 — Eskişehir: Hoşnudiye, Sökmen sokak No. 10 Necdet Recan.
- 5 — Ankara: Yedek subay okulu Bl. No. 3847 Şahabettin Tekin.
- 6 — Keşkin: Nüfus memuru oğlu Kemal Çamlan.
- 7 — Ankara: Öztürk mahallesi Çamların inisi 3/5 Sabri Akalın.
- 8 — Ankara: M. T. A. Enstitüsü M. A. grubu Sami Acun.
- 9 — Eskişehir: T. Fb. takib servisi 1646 Cevad Ergülec.
- 10 — Eskişehir: Tayyare fabrikası 95 Rüfat Canbay.
- 11 — İskenderun: Çay mahallesi Güllü sokak No. 49 Namık Kemal Gürdeniz.
- 12 — Bilecik: Hukuk hâkimi Fehmi Eğemen oğlu Kaya Eğemen.
- 13 — İzmir: Karantina 177 ev, sokak No. 31 Aliettin Asano.
- 14 — İstanbul: Şehremini Evliya zâde Küçük çeşme sokak No. 19 Fuad Ören.
- 15 — İstanbul: Sarıyer, Yeşil yuva Mahallesi Gülsevil.
- 16 — İstanbul: Mahmudpaşa, Arka, daş hanı No. 13/15 Aleksandre.
- 17 — İstanbul: Üsküdar, Açık türbe yolunu No. 8 Arif İptes.
- 18 — İstanbul: Adli tab işleri Vedat Oyman.
- 19 — İstanbul: Yeniköy iskele caddesi No. 159 İzzettin Essemen.
- 20 — İstanbul: Divanyolu, Hacrlahsin bey sokak No. 11 Fikret Yüceeren.
- 21 — İstanbul: Kumraptı, Küçükaya, sofya, Mehmedpaşa sokak No. 17 Sabahattin Algan.
- 22 — İstanbul: Hayriye İyesi 4_A 475 Südrekin Akalın.
- 23 — İstanbul: Beşiktaş, Postahane kaşısı No. 14 Mehmed Dikmen.
- 24 — İstanbul: Göktepe, Çiftelavuz, kur, Tepegöz sokak No. 12 Gaysi Tura.

Birer dolma kurşun kalemi kazananlar

- 25 — İstanbul: Kuruçeşme caddesi No. 3 A. R. Emin.
- 26 — İstanbul: Beşiktaş Akarefler No. 9 Sema Aydınoglu.

- 27 — İstanbul: Aksaray caddesi No. 40 Orhan Ateş.
- 28 — İstanbul: Mahmudpaşa, Hamam sokak No. 14 İ. Şensöz.
- 29 — İstanbul: Askeri posta 1624 Zekai Arslan kızı Nermin Arslan.
- 30 — İstanbul: Fen Fakültesi fizik grubesi Seniha Ural.
- 31 — İstanbul: Erenköy, Çınardibi Nefer sokak No. 8 Perihan Tura.
- 32 — İstanbul: Beyoğlu, Tarlabası Karamürsel sokak No. 37 Şajme Dinmez.
- 33 — İstanbul: Büyük Parmakkapı Çalırın çeşme sokak No. 14 Leman Yemerioglu.
- 34 — İstanbul: Haydarpaşa Devlet Densiyoları apartmanı No. 16 Hasibe Ateşkan.
- 35 — İstanbul: Çatalçeşme sokak Bahar Bey apartmanı kat: 5 Salâhattin Demirhan kızı İnci Demirhan.
- 36 — İstanbul: Ortaköy Dereboyu, Günezi kızı sokak No. 10 Feriha Esen.
- 37 — İstanbul: Sarıyer Dere caddesi Ali bey apartmanı hükümet doktoru kızı Güzin Zeren.
- 38 — İstanbul: Anadoluhisarı, Sedüs, tü Paazar yanı sokak No. 11 Sevim Yabır.
- 39 — İstanbul: Pangaltı, Halkkârgazi caddesi No. 177 Nedime Esad.
- 40 — İstanbul: Kadıköy, Talihane tramvay durak No. 8 İnci Eraybar.
- 41 — Merzifon: Cemal Haaseci oğlu Abdülâ Hasmeç.
- 42 — Edirne: Şükran ezahanesi Turgru Çardaklı.
- 43 — İzmir: Kemalpaşa mahallesi Gazibaba yokusu No. 4 Felhi Gönene.
- 44 — İzmir: Maarif başkâtibi Mustafa Gülen.
- 45 — Çorlu: Askeri posta 9506 bombardımancı üstçavuş Hüseyin Gökselman.
- 46 — Mudanya: M. K. paşa caddesi No. 121 terzi Mehmed Armağan.
- 47 — Samsun: Eski Samsun defterdarı oğlu Tefik Sungur.
- 48 — Babaeski Pancar fen memuru İsmet Hâkmet Tarımet.
- 49 — Çanakkale: İsmetpaşa mahallesi eski Havra sokak No. 36 Yzb. Haydar Tunaloğlu.
- 50 — Eskişehir: Arifiye mahallesi hükmetsiz caddesi No. 58 Ekrem Üstünel.

(Arkası var)

Acıklı bir boşanma davası mes'ud netice ile bitti

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Evvelâ kendisini teskin etmiye çalıştım. Çünkü başka şey yapacak bir halde degildim. Gidecek bir yerim yoktu. Gene ben izzeti nefsimi çöğniyerek:

«— Bak iki tane nur topu gibi çocuğun var, onlara acı!» dedim.

Bundan sonra kadının kocası söz alarak demiştir ki:

«— Karımdan hoşlanmıyorum, öbür kadın ile evleneceğim. Bizi ayırın!»

Bu esnada dinleyiciler arasından kalkan bir kadın reisten söz alarak şهادette bulunacağını bildirerek şunları söylemiştir:

«— Ben bu adamın sevdiği bir kadınıyım. Beni mahkemede bir işim var diye buraya getirdi. Ben vaziyetin böyle olduğunu bilmiyordum. Barda çıkırım ama böyle vicdansızca şeyler yapmam. Kendisini bekâr bildiğim için münasebette bulunuyordum. Bu vaziyet karşısında kendisiyle yaşayamam, karısına ve çocuklarına dönmesi daha hayırlıdır.»

Bu sözler karşısında birkaç dakika düşünen davacı nihayet demiştir ki:

«— Nadim oldum. Şayed karım beni affederse barışmak istiyorum» Bu suretle davanın cereyanı birdenbire değişmiş, davacı reisin istediği şekilde karısından af talep etmiştir.

Bar kadını da her iki tarafa yeniden saadetler dilemiş ve davanın kahramanı olarak salondan ayrılmıştır.

HER ÇEŞİT KLİŞELERİNİZİ
İSTANBUL
KLİŞEHANESİ

ANKARA CAD. CAĞALOĞLU YOKUŞU-29

UCUZ, ÇABUK VE TEMİZ BİR ŞEKİLDE YAPAR

TAŞRA SİPARİŞLERİ SÜRATLA GÖNDERİLİR

Meb'uslarımız dün Sarıyer ve Beykoz halkını dinlediler

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

den bir cenazenin 3 gün ortada kaldığını meb'uslar heyetine söylemiştir.

Bir bakikal, Türk yağı ve şeker gibi, diğer mühim gıda ve ihtiyaç maddelerinin de birlikler tarafından dağıtılmasını ve bu suretle fiat istikrarının temin ve kontrolü imkânlarının elde edileceği mütalesasını ileri sürmüştür.

Sarıyer halkından bir zat da, E-tibank tarafından tevzi olunacak kömürlerin biran evvel dağıtılması temennisinde bulunmuştur. İki saat süren bu toplantıdan sonra meb'uslarımız Beykoza gitmişler, Beykozluların dilek ve ihtiyaçlarını tesbite başlamışlardır.

Saat 14 te açılan görüşmede İstanbul meb'usu Ziya Karamürsel, meb'uslar heyeti namına Beykozluların geçen yıl yaptıkları dilek ve temennilerin neticelerini anlatmış, bu arzuların mühim bir kısmının yerine getirilmiş olduğunu söylemiştir.

Beykoz partli merkez nahiyesi başkanı Hüseyin Öztürk söz alarak, kaza merkezinde yapılması gereken bazı veledî faaliyetlerin biran evvel icmalini dilemiştir. Bu vatandaşın sonra parti başkanı Sabit, meb'uslarımıza şu dilekte bulunmuştur:

«— Beykozun tam teşkilâtli bir hastaneye ihtiyacı vardır. Bilhassa civar fabrikaalarda işçi adedi arttıkça bu lüzum kendisini hissettirmektedir. Bazı münferid tifo musabları Şirket vapurile vesair vasıtalarla hastanelere sevk etmek mahzurludur. Bazı acil hastalık ve yaralanma vak'alarında da imdadı sıhhi otomobili celbedebilmek için saatlerce beklemek lâzım geliyor ki; bu da hastaların hayati bir tehlikeye maruz kalmalarına sebep oluyor. Bu kabil vak'alarda bir hastayı ancak 8.9 saat sonra hastaneye gönderiyoruz.

Diğer taraftan Beykozda bir hamam buhranı da vardır, 15 - 20 bin kişiye tek bir hamam kifayetsiz gelmektedir. Müteaddid hamamlar veya münasib yıkanma mahalleri açılması lâzımdır.»

Bu strada Paşabahçeden bir genç vesalsizlik ve doktorsuzluk yüzün-

den bir cenazenin 3 gün ortada kaldığını meb'uslar heyetine söylemiştir.

Meb'uslar heyeti namına Ziya Karamürsel, Beykozluların bu mühim ihtiyaçları etrafında derhal alâkadarla temas edeceğini beyan etmiştir.

Akbaba köyünden Ragıp Yamaç adında bir vatandaş da, müstahsil bir vaziyette bulunmayan köylerine Ofişçe un verilmesini istemiştir. Bundan sonra söz alan İsmail isminde bir öğretmen şu temennilerde bulunmuştur:

«— İstanbul en güzel mesirelerinden biri olan Göksu bugün bir sıtma bataktığı halindedir. Burada sıvrısinekler kaynaşmaktadır. Bu civarda bulunan ilkokulda bugün 3 sıtma vak'ası olmuş, çocuklar evlerine gönderilmişlerdir. Burasının biran evvel kurutulması lâzımdır.»

Toplantıda bulunan Beykoz kaymakamı Nail, öğretmenin mevzu bahis ettiği bu meseleye temas etmiş, bu hususta teşebbüsata girişildiğini söylemiştir.

Akbaba köyünden iki genç de, Sümerbank Yerli Mallar Pazarları tarafından dağıtılan basma vesair mensucattan köylerinin layikile istifade edemediğini ve köylerine arpa, yulaf ve mısır tohumu gibi maddelerin süratle dağıtılmasını söylemişlerdir.

Diğer bir köylü vatandaş da, Beykoz civar 7 köye bağliyan ana şosenin seyrüsefere müsaide olmadığının, nakil zorlukları doğuran bu yolun kıştan evvel tamirine teşebbüs edilmesi dileğinde bulunmuştur.

Toplantıda bulunan belediye meclisi azasından Mehmed Ali, Beykozun belediye faaliyetleri etrafında meb'uslar heyetine izahatta bulunmuş, kazaya ayrılan tahsisatla umumî hizmetlerin müsbet bir şekilde yerine getirildiğini beyan etmiştir.

Bu izahat üzerine söz isteyen bir Beykozlu:

«— Beykoza tahsis olunan bu para azdır. Yollara ayrılan miktarın tezyid edilmesini rica ederim.»

Şirketi Hayriye memurlarına gıda maddeleri dağıtıyor

Şirketi Hayriye idaresi devlet memurlarına yapılan zamlardan sonra idarede çalışan müstahdamlara ve memurlarına iki defa zam yapmış ve ayrıca çok az bir para mukabilinde sıcak yemek vermişti. Şirket idare meclisi bu defa nakdi olarak yapılacak zam yerine memurlara piyasada güç bulunan ve yahud pahalı satılan yiyecek maddelerini aynen vermeğe karar vermiştir. İlk olarak önümüzdeki hafta şirket memurlarına ikişer kilo şeker dağıtılacaktır.

Vidah çivi üzerinde zencirleme ihtikâr yapmışlar

Dün millî korunma müddeiummülîğine yeni bir zencirleme ihtikâr davası aksetmiştir.

Abdül Şenyüz adında bir tacir, 106 kuruşa satılması lâzım gelen vidalı çiviyi 250 kuruşa satarken yakalanmıştır. Suçlu hakkında açılan ilk tahkikatta:

«— Ben bu çivileri Liman hanında Mehmed Ali Yasin firmasından 220 kuruştan aldım ve 250 kuruşa satmak hakkımdır» demiştir.

Mehmed Ali Yasin de şöyle söylemiştir:

«— Ben normal fiattan sattım. Faturasını da gösterebilirim...»

Dosya tetkik edilmek üzere müddeiummülîğe tevdi edilmiştir.

demiştir.

Son olarak söz alan parti başkanı Ratib:

«— Son yağın yağmurlar yüzünden taşan Rıva deresinin bazı mühim hasarlara sebep olduğunu ve bu kabil feyzanlara meydan verilmemek üzere bu derenin taranmasını faydalı bir tedbir olabileceğini söylemiştir.

Meb'uslarımız bütün bu dilekleri büyük bir alâka ile yegân yegân not etmişler, arzuların biran evvel tahakkukuna çalışacaklarını beyan etmişlerdir.

Meb'uslar heyeti yarın Büyükkada halkının dilek ve ihtiyaçlarını dinliyeceklerdir.

Memleket Haberleri

Bolvadinde belediye işleri

Belediye, elektrik santralına zarar vermekte olan un değirmenini işletmemekle fazla cereyan sarfı ve muhtemel bir tehlike önlenmiştir.

Bolvadin (Hususi) — Halkın öğütme ihtiyacını karşılayan ve geçen sene belediyece kurulduğu halde bu yıl faaliyetine son verilmesi düşünülen un değirmeni hakkında burada yaptığımız tetkikat neticesi, ben de, bu değirmenin halihazırda iptidai tesislerle çalışmakta devam etmesinin zararlı ve tehlikeli olduğu kanaatini uyandırdı.

Mahallinde yaptığımız tetkike göre değirmen, elektrik santralına bin metre mesafede ve muhavvile merkezinden uzakta olduğu için ara ve tall tellerden aktırılan cereyanla işlemekte ve santralın tahatından yüzde 60 ilâ 80 nisbetli istihlak etmektedir.

Bu derece bol tahat yutan değirmenin herhangi bir artış ve inkişaa uğraması, santralde aksülamel ve dolayısıyla felç vukuna sebebiyet vereceğinden on binlerce lira sarf ile meydana getirilen elektrik cihazına tabiatla yazık olacağı ve ara tellerde vukubulacak başkaca artışların ise insan ölümü veya yangın çıkması gibi korkunç kazalar doğuracağı gözönüne alınmış ve belediyece buna bir çare düşünülmüştür.

Filhakika cereyanın ara teller vasıtasıyla isalesi iptidai addedilebilecek kadar basittir. Bunu vaktile belediyenin fen memuru üken şimdi başka yere giden İhsan isiminde birinin yaptığı söylenmektedir. Fakat Nafta Vekâleti bu noksan tesisin fenni mahzurlarını görmekte geçikmediğinden yüksek elektrik mühürin dâslerinden Hikmet Üzel ile Hasan Hâlet yerinde tetkik yapmışlar ve değirmenin bu vaziyette çalışmasını fennen tecviz etmeyen bir rapor tanzim etmişlerdir. Belediye meclisinin mesele üzerinde duruşu bunun üzerindedir. Refs vekili Hasan Türkmen ile arkadaşları buranın şimdilik hiç olmazsa işlahı maksadile bir müddet için çalışmasını durdurmuşlardır.

Değirmen bugünkü halde dahi len işlah edilmiş vaziyettedir. Fakat çalışması gene mahzurlu görülmüştür. Binaenaleyh meclis icabı halinde burayı kapatmak zorunda kalacak, bu takdirde halk Çay ve Özburun değirmenlerinden istifade edecek - tir. Mevcud tesisat tamamile zarar veremeyecek hale getirmek için 25 miltm kalmıştı. Bugünün şartları arastında, mümkün olsa bile altı yedi bin lira harcamak lâzım geleceğinden belediye ancak iki bin lira sarf ile bina değiştirmeye ehven külfet görmekte ve bunu gerek zaman bakımından ve gerekse ameli cihetten daha şehil bulmaktadır.

Adı geçen eserin vücudlandırılmasında başta kaymakam Hayri Özlü olduğu halde bütün belediye azasının emeği vardır.

Samsunda denizden bir cesed çıkarıldı

Samsun (Hususi) — Cumartesi sabahı parkın sahil kısmından geçmekte olan Fehmi isiminde bir şahıs deniz kenarında bir erkek cesedi görerek keyfiyeti zabıtaya bildirmiş ve vaziyetten haberdar edilen Müddelimumi Adliye Doktoru ile birlikte vak'a mahalline gelmişlerdir.

Cesed denizden çıkarılmış ve yapılan muayene neticesinde bu adamın bir kaza eseri olarak boğulmuş olduğu kanaatine varılmıştır. Cesedin şehrimizde misafireten bulunan Kastamonu vilâyetine tâbi Göre kazası halkından ve eski tapu memurlarından Ali oğlu 35 yaşlarının da Ahmed Fuad isiminde bir genç olduğu anlaşıldığından gömülmesine izin verilmiştir.

Menemende

Bir köy delikanlısı sevdiği kıza kaçırırken tabanca ile kızın ablasını öldürdü

İzmir, (Hususi) — Menemenin Helvacı köyünde bir cinayet olmuştur. Hasan Dağlı adında bir genç Menemenin Helvacı köyünde Halil kızı 16 yaşında Ümmehan Öztaş kaçırarak istemiş, gecenin saat 22 si sıralarında Ümmehan'ın bulunduğu bağ kulesine girerek tabancasını çıkarılmıştır.

Kız kaçırılmağa muhalefet edince Hasan Dağlı tabancasının kabzasıyla evvelâ Ümmehan'ı yaralamış, sonra da orada bulunan Ümmehan'ın ablasına tabancasını tevcih ederek ateş etmiştir.

Çıkan kurşun Fatmanın başına rastlayarak hemen öldürmüştür.

Ümmehan'ın yarası diz kapağındadır. Dün İzmir'e getirilerek memleket hastanesi hariciye koğuşunda tedavi altına alınmıştır. Suçlu Hasan Dağlı hâdiseyi müteakib kaçmışsa da Menemen zabıtası tarafından tutulmuştur.

Edirne'de rüşvet verirken yakalanan adam

Edirne (Hususi) — Yerli mallardan nüfus harici eşya almak isteyen Ali adında biri keyfiyeti pazanın muamelât memuru Muzaffer Berkmana açarak kendisine istediği parayı vermek suretille bir miktar eşya istediğini anlatmış ve yapılan tertib sayesinde Ali Muzaffere parayı verirken polisler tarafından yakalanmıştır.

Uzunköprüde parti kongreleri

Uzunköprü (Hususi) C. H. Partisi kaza kongrelerinde bulunmak üzere Edirne Parti Reisi Ferid Çardaklı ile idare heyeti azasından Deriş Maksud Çiftçi şehrimize geldiler. Buradan Meriç, Keşan ve İpsala kazalarına giderek oralardaki kongrelerde bulunacaklardır.

Edebiyat

(Baş tarafı 3/1 de)

Tanzimattan bugüne kadar gelen bütün Türk şairlerini yere batırıyor ve bu edebiyatın başına, üstüne «Hüvelbaki» yazılı bir taş dikerek bir duagü gibi Yahya Kemal oturtuyor. Bana kalırsa, ne o taş yerine dikilmiştir, ne de o duagünün yeri orasıdır. Fazıl Ahmd, Yahya Kemal'in büyüklüğüne herkesten fazla inanmışsa, neden ona o rolü lâyık görüyor? Yahya Kemal'in bir mezar harabesi üstünde değeri daha mı fazla artar? Bütün o şairler zincirinin Yahya Kemal de kıymetli - belki hepsinden kıymetli - bir halkası değil midir? Zincirin diğer halkalarını koparıp atarsak, ortada tek başına kalan halkaya gökten mi inmiş diyeceğiz? Bu, Yahya Kemal'i, semavi bir hacir telâkki etmekle birdir ve böyle bir şey tasavvur edilemez.

Bütün bir edebiyatı ve bütün bir şairler kafilesini sun'likle itham eden, bilhassa kendisi bu günahı işlememelidir. Ne yazık ki Fazıl Ahmedin son çıkan yazısı böyle acıklı bir manzara gösteriyor. Fakat mademki Rendişini bunu kendisine yakıştırmış, gene bari «Gazan mübarek olsun» diyelim! Eğer böyle gaza mübarek sayılırsa? ..

Halid Fahri Ozansoy

Istanbul Borsası

5/10/1942 açılış ve kapanış fiatları

ÇEKLER		
Açılış ve kapanış		
Londra	1 Setrlin	5.24
New-York	100 Dolar	130.70
Cenevre	100 İsviçre Fr.	30.365
Madrid	100 Peçeta	12.9375
Stokholm	100 İsveç Kr.	31.16
Bir altın lira		33.00
24 aylık bir gram külçe altın		452
Esham ve Tahvilât		
İkramiyeli % 5 933 Ergani		22.—
Menkeç Bankası		152.—
İzmir Esnaf ve Ahali Bankası		6.80

Askerî vaziyet

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Alarının, tepelerinden sonra artık geçidlerinin de yüksek kısımlarına kar düşmeğe başlayan şimal batı Kafkas kütelleri arasında Sovyetlerin birçok müstahkem dağ istinad noktalarını pek şiddetli müdafaa-lara rağmen ellerine geçirdiklerini, orta Terek cenub mıntakasında da diğer Alman kuvvetlerinin Elşo-tovo ve Werchmhurp kasabalarını hücumla zaptederek Vlâdkafkas-Grozni hattına bir hayli yaklaşmış olan taarruzî hareketlerini biraz daha terakki ettirdiklerini ve Stalin-grad şehrinin şimdiki halde en çetin bir şekilde müdafaa edilen şimal batı kısmında bazı yeni muvaffakiyetler temin eylediklerini bildirmekte idiler. Bu haberler, Ladoga gölü cenubundaki muharebelerde Almanlar tarafından kısmen imha edildikleri 7 Sovyet piyade tümeninden başka diğer 6 Sovyet piyade tugayı ile iki Sovyet zırhlı taburuna imha edildiler, önecek derecede ağır kayıplar verdirilmiş olduğundan da bahsetmektedirler. 5 Eylül tarihli Alman tebliği ise Kafkaslardaki her iki harekât mıntakasile Stalingrad sahasında bir gün evvelkileri biraz daha genişletici hareketler tahaddüs eylediğini kayıpla ıktifa eylemektedir.

Yalnız 5 Eylül tarihli Alman tebliğinde dikkati çok çeken bir malûmat daha vardır ve bu malûmata göre Karadenizdeki Alman hücum botları Eylül ayı zarfında büyüklü, küçüklü cem'an 22,000 ton hacminde 24 Sovyet vapurunu batırmışlar, diğer birçok Sovyet vapurunu da hasara uğratmışlardır. Kanaatinizce bu malûmatı mühim addetmek lâzımdır. Zira, Sovyetlerin Karadenizdeki harb filoları Alman Sovyet harbinin başlangıcındanberi Karadenizde tam ve ezici bir üstünlüğe maliktiler ve Rumen deniz kuvvetlerinden başka bu filonun karşısına çıkabilecek başka hiç bir deniz kuvveti yoktu. Rumen deniz kuvvetlerinin, çok zayıf oldukları cihetle Sovyet Karadeniz filoları ile karşılaşacak vaziyette olmadıkları da malûmdur. İşte bunun için - dir, ki Almanların geçen sene Nikolayef, şehir, liman ve tersanesini zaptetmelerini müteakib meydana getirmeğe başladıkları hücum bot-

larıyla ve Karadeniz Sovyet donanmasının hemen bütün kuvvetile hücum mevcut olmasına rağmen yukarıda zikri geçen muvaffakiyeti elde edebilmiş olmalarını mühim görmemek mümkün değildir.

Gerçi, Sovyetlerin bu harbin başında Karadenizde harb filolarından başka cem'an 285,000 ton hacminde 1184 gemiden mürekkep büyükçe bir ticaret filoları vardı ve Alman hücum botlarının Eylül ayı zarfında bu filodan 22,000 ton hasarları ilkönce biraz az sanabilir de, ancak, Alman hücum botları cürümlerine göre büyük olan bu hasarlarına aynı nisbet dahilinde devam edebilirlerse ve buna Alman hava kuvvetlerinin geçen senedenberi Nikolayef, Odessa limanları ile Kıırım sahillerinde ve en son Novorossiyski muharebeleri esnasında batırdıkları diğer Sovyet ticaret vapurlarının aded ve tonajı eklenmekle beraber Sovyetlerin Karadenizde vapur inşa ettikleri tersanelerinin ellerinden çıkmış bulması dolayısıyla şimdiye kadar bu kayıpların telâfi edilecek başka vapur inşa edemedikleri, keza hasara uğrayan birçok diğer vapurlarını lâ-yıkı veçhile tamir eyleyemedikleri gözönüne alınırsa Sovyetlerin Karadenizdeki ticaret filolarının bugün içine düşmüş olduğu ağır durum lâ-yıkile anlaşılmış olur.

K. D.

RADYO

SALI, 6/10/1942

7.30: Saat ayarı, 7.32: Vücutumuzun çalıştırılması, 7.40: Ajans haberleri, 7.55: Senfonik parçalar (Pl.), 12.20: Saat ayarı, 12.33: Karışık program (Pl.), 12.45: Ajans haberleri, 13: Karışık şarkılar, 18: Saat ayarı, 18.03: Radyo salonu orkestrası, 18.45: Fasil heyeti, 19.30: Saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45: keman ve piyano, 20.15: Radyo gazetesini, 20.45: Romans ve Serenadlar (Pl.), 21: (Evin saati), 21.15: Schubert, Schumann ve Mozart'dan parçalar, 21.30: (Posta kutusu), 21.45: Tanburi Cemilî'nin hatıra programı, 22.10: Klâsik program - Radyo ve Korosu, 22.30: Saat ayarı, ajans haberleri ve borsalar.

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

BU SABAHKI HABERLER

Londranın Staline ve Amerikan matbuatına cevabı: "İkinci cephe sırası gelince açılacak!," Lord Halifaks, Stalin, Çörçil, ve Ruzvelt arasında fikir ihtilâfı bulunduğu hakkındaki şry'aları tekzibe lüzum gördü

İstokholm, 6 (A.A.) — Müttefiklerin yardımlarının azlığından bahseden Stalinin demeci hakkında Londra siyasi mahfilleri bir şey söylememektedirler.

Askeri mahfiller ikinci cephenin

sırası geldiğinde açılacağını söylemektedirler.

Tebarüz ettirildiğine göre ne Stalinin demeci ne de Amerikan matbuatının neşriyatı İngilterenin kararlarında müessir olamayacaktır.

Vaşington, 6 (A.A.) — İngiltere sefirli Lord Halifaks demecinde bulunmuş ve Stalin, Çörçil ve Ruzvelt arasında bir anlaşmazlık olmadığını söylemiştir.

İstanbul bugün 19 uncu kurtuluş yıldönümünü kutluyor

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Bayram şerefine bütün şehir bayraklarla süslenmiş, halk sabahın ilk saatlerinden itibaren merasimin yapılacağı meydanları doldurmuş ve bayram başlamıştır. Zabita icab eden tedbirleri almış, saat 8,30 dan itibaren tramvay seferleri kesilmiştir.

Sultanahmed meydanında
Merasma iştirak edecek olan askeri kütüphaneler, okullar ve diğer teşekküller saat 9 dan itibaren Sultanahmed meydanında yerlerini almaya başlamışlardır. Burada 21 päre top atıldıktan sonra İstanbullu kurtuluş kavuştuğumuz kahraman şehidlerimiz için bir dakika ihtisam vaziyetinde durulmuştur. Bundan sonra askeri kütüphaneler, okullar Sultanahmed meydanından Taksim hareket etmişlerdir.

Gazetemiz makineye verildiği sırada alay Galata köprüsünden Tak.sime geçmekte idi.

Taksim meydanında
Taksim meydanında tribünde Vali, parti reisi, meb'uslar, generaler, vilâyet, belediye, parti ekânî, Şehir Meclisi' azaları yerlerini almışlardır. Alay Taksim'e geldikten sonra İstiklâl marşı ile buradaki merasma başlanacak, müteakiben direğe bayrak çekilecek ve âbideye çelenkler konulacak, bundan sonra nutuklar söylenecek ve büyük bir geçid resmi yapılacaktır.

Bundan sonra nutuklar söylenecek ve büyük bir geçid resmi yapılacaktır.

Öğleden sonra Vali, parti reisi, Şehir Meclisi' azalarından müteşekkül bir heyet, İstanbul Komutanlığına giderek halkın ordumuza olan şükranını arzedecektir.

Geceki merasim

Gece saat 20,30 da Vali ve Belediye Reisi tarafından kahraman ordumuz şerefine Taksim Belediye gazinosunda bir ziyafet verilecek, bütün Halkevlerinde İstanbul kurtuluş gününü yâd ve tes'îd eden toplantılar yapılacaktır.

Berlin radyosu İstanbul kurtuluş bayramını kutladı

İstanbulun kurtuluş yıldönümü münasebetiyle Berlin radyosu dün gece 20,45 ve 21,45 de bu sabah saat 9 da türkçe neşriyatta bulunmuş, 20 yıl evvel kurtuluşun nasıl olduğunu ve İstanbul halkının bu sebebden her yıl nasıl bayram yaptığını anlatmış ve bu mutlu gündün dolay Türk milletini ve İstanbulluları tebrik etmiştir.

Bu yıl Fransanın işe vaziyeti çok fena

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Cenubda önemli bir gıda maddesi olan domates o kadar azalmıştır ki, serbest Fransa bölgesinde büyük bir fabrikaya mensub bir doktor şöyle demiştir:

Gıdazlık yavaş yavaş eserlerini vermeğe başlıyor. Ekseriya kadın ve erkek işçiler fabrikada makineleri başında veya sokakta düşüp kalıyorlar. Kimsede açlıktan ölmüyor. Fakat ağır ağır eriyip bitiyor. Bugünkü gıda rejimimiz normal mevcudiyeti için hiç de کافی değildir.

Stalingraddaki müdafilere verilen yeni bir emir

"Her ne pahasına olursa olsun şehri elden bırakmayınız!,"

Vişi, 6 (A.A.) — Harab Stalingrad şehri içerisinde Alman kuvvetleri plân mucibince ilerlemekte. Dün yeniden birçok blokhavzlar işgal edilmiştir.

Ruslar ağır kayıplara uğramaktadırlar. Alman hava kuvvetleri durmadan Rus nakliye kollarına taarruz etmektedirler. Aşağı Volga bölgesinde 11 Rus treni tahrib edilmiştir.

Stalingrad müdafilerine, her ne pahasına olursa olsun şehri elden bırakmamaları için yeni bir emri yevmi neşredilmiştir.

Brezilya gazeteleri Dakarın derhal işgalini istiyorlar

Vişi, 6 (A.A.) — Rio de Janeiro'da intişar etmekte olan bir gazete, Dakarın süratle müttefikler tarafından işgal edilmesi lâzım geldiğini yazmaktadır. Aynı gazete, Dakar cenub Amerika için devamlı bir tehlikedir demektedir.

Macar saltanat naib vekili kim olacak?

Cenevre, 6 (Radyo) — Gençlerde bir tayyare kazasına kurban giden Etienne de Horthy'nin yerine Macaristan naib vekilliğine dört namzedden bahsedilmektedir.

Bunların biri şimdiki başvekil Kalaydır. Diğer eski kurmay reisi General Schambately, üçüncüsü Kont Karolyi, dördüncüsü ise Macar naibi amiral Horthy'nin küçük oğludur. Muamele bulduğu cenubi Amerikadan Macaristana gelmiştir. Kendisinin tayin edileceği muhakkak addedilmektedir.

Hariçye Vekilimiz yeniden vazifesine başladı

Ankara, 5 (Hususi) — Hariçye Vekili Numan Menemenci oğlu tamamen iyileşmiş ve bu sabah Hariçye Vekâletine gelecek vazifesine yeniden başlamıştır. Kendisine iki ameliyat yapılmış olan profesör Sauerbruck yarın akşam İstanbul'a, oradan da Almanya'ya hareket edecektir.

İki prinç taciri yakalandı

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

sattıkları anlaşmıştır. Beytullah Çalkay ve İlyâ Maysoğlu teftiş heyeti müdürlüğüne celbedilmiş, piyasada 149.167 kuruşa pirinç satmak lâzım görülen fiatları için yükselttikleri sorulmuştur. Bunlar bu suale makul cevap verememişlerdir. Her iki tacir sebatsız fiatları yükselttiklerinden milli korunma mahkemesine verilmişlerdir.

Londraya göre Kafkasyada vaziyet çok ciddi safhada

Romanın ikazı: Düşman Kafkasyadaki vaziyeti gizlemek için dikkat nazarlarını Stalingrad üzerine çekiyor

Ruslar Stalingradda yeni mevzilere çekildiler

Roma, 6 (Radyo) Berlinden bildiriliyor: Alman askeri mahfillerince tebarüz ettirildiğine göre düşman kaynakları bütün dünyaya dik kat nazarlarını yalnız Stalingrad kesimine çekmekle Kafkasyada cereyan etmekte olan çok mühim askeri hareketi unutturmak istemektedir. Hakikat şudur ki Kafkasyada Alman ve müttefik kuvvetleri tarafından yapılmakta olan ağır tazyik her gün artmakta ve Sovyet müdafaa sistemi için hayatî ehemmiyeti haiz bulunan kesimleri büyük bir tehdid altında bulundurmaktadır.

En son alınan haberlere göre Alman taarruz hareketleri bütün Kafkasya cepheleri üzerinde tam bir inkişaf halindedir. Bu hareket fevkalâde ehemmiyeti halizdir. Terek kesiminde iki şehrin zaptı hareketi kâfi derecede tenvir etmektedir.

Londraya göre
Londra, 6 (A.A.) — Stalingrad da Rusların anudane mukavemetleri

Suikasd davasında verilen kararın bozulması istenildi

Ankara 5 (Hususi) — Suikasd teşebbüsü mazunları hakkında Ankara ağırceza mahkemesinde usul vermiş olduğu kararda, usul noktasından noksanlar gören temyiz başmüddeiumumiliği dosyayı tetkik eden temyiz ceza dairesinden bu kararın bozulmasını istemiştir. Ceza dairesi bu ay sonuna kadar kararını verebilecektir.

Şeker sıkıntısı için dün valinin reisliğinde bir toplantı yapıldı

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

retile gayrimüserri bir kâr elde etmeleri gösterilmektedir. Diğer taraftan Balıkkallar Cemiyeti, dün hafta beşi olmasına rağmen balıkçılara tez ziat yapmamıştır.

Bu meseleleri görüşmek üzere dün vilâyette Valinin riyasatinde bir toplantı yapılmıştır. Toplantıda belediye iktisad müdürü, şeker şirketi müdürü ve diğer alakadardlar bulunmuşlardır. Alınması lâzım gelen tedbirler üzerinde bazı kararlar verilmiştir. Vilâyet, kazalara bir tamim göndererek hiç kimseye şeker stoku yapmaması lüzumuna işaret etmiştir. Bu hususta emre muğayir hareket edenler şiddetle cezalandırılacaktır.

Mısırın eski genel kurmay başkanı ortadan kaybolmuş!

Ankara 5 (Radyo gazetesini) — İtalyan radyosunun verdiği bir habere göre Mısırın eski genel kurmay başkanı birdenbire ortadan kaybolmuştur.

hâlâ devam etmektedir. Düşmanın başlıca hücumları sanayi mahallelerinin bulunduğu şehrin şimali garbi kesimidir. Sovyet tebliği Stalingrad ve Mozdok'ta çetin çarpışmalardan bahsetmektedir.

Tebliğ'in ilâvesinde düşmanın 3 tümen, 100 tank, birçok tayyarelerle hücumlarda bulunduğunu ve ağır zayıfla püskürtüldüğünü bildirmektedir.

Şehrin diğer kesimlerinde düşman zahiren ilerlememiştir. Ruslar şimali garbide vaziyetlerini düzeltmişler diğer hatlara geçişlerdir. Alman tazyikine rağmen bu yeni hattını muhafaza etmişlerdir. Mozdokta çetin muharebeler cereyan etmektedir.

Times'ın muhabirine göre Terek'te vaziyet çok ciddidir. Maaşif bir haftalık çarpışmalardan sonra Alman tazyiki zayıflamıştır. Leningrad'ta Sovyet hava kuvvetleri Alman hava kuvvetlerine ağır darbeler indirmektedirler.

Baltik denizinde 10,000 tonluk bir nakliye gemisi batırılmıştır.

Romaya göre

Vişi, 6 (Radyo) — Stokholmdan bildiriliyor: Alman kuvvetleri tarafından Kafkasyada Esotova ve Werchmijburp şehirlerinin işgali mühim bir merkez olan Ordzonnikidenin zaptına doğru yeni bir adımdır.

Alman ileri kolları bu şehirden ancak 40 kilometre mesafede bulunmaktadırlar. Kafkasyanın bu kesimlerinde ilerlemek biraz güç olmuştur. Fakat şimdi Almanlar gerek takviye kuvvetleri gerek mühim harb malzemesi almışlardır.

Askeri mahfillere göre Alman ileri hareketi bundan böyle sürat kesbedecektir.

ZEYNEBİN AŞKI
Herkesi teshir edecek acıklı bir mevzu... Hazin bir aşk ve sevgiyi, gönül ve kalbleri mestedecek lâhûti nağmeler, en ateşli şarkılar
TÜRKÇE SÖZLÜ - TÜRKÇE ŞARKILI
Senenin ilk büyük fevkalâde eseri. Musiki adaptasyonu:
KEMANİ SADİ İŞILAY
rakında
TAKSİM SINEMASINDA

Büyük bayrama hazırlanınız...
PERŞEMBE AKŞAMI
LÂLE SINEMASINDA
YILDIZLAR YILDIZI
ERROL FLYNN - BRENDA MARCHALL'in yarattığı
DENİZLER ARSLANI
Eşsiz bir zafer... Emsalsiz bir harikadır.

SIVAS ET ALEMİNDE

Bu harbin galibisi!

Harb devam ettikçe bunun doğurması tabii bulunan sefaletler de artmaktadır. Bazı memleketlerde bu, ızdırab verici bir mahiyettedir. Bazılarında ise hergün bir parça daha artan bir hayat pahalılığı şeklinde tecelli ediyor ve enflasyon dediğimiz kaymetler müvazenesizliğini doğuruyor. Bunun da, binnetice aynı sefaletli vaziyete dayanacağı şüphesizdir. Muharib memleketlerin aynı iktisadi rejimlerle idare edilmemeleri, bize, bunların vaziyetlerine dair aralarında kat'i bir mukayese yapmaya imkân vermemektedir. Çünkü birinde iktisadi sistem kapalı bir dairenin iktisadî devrile yaşayabilirken ötekinde nisbeten serbest bir alışveriş esasına istinad etmektedir.

Demek oluyor ki yerinde istihlak üzerine müevvelen konulan tahdidatı, ikincisi hâdiselerin icbarile yapmak zorunda kalıyor, bu, harb durumunun iktisadî cepheye gösterdiği tesirlerin umumi manzarasıdır.

Buna, tarafların ilk madde ihtiyaçlarından doğan sıkıntıyı da ilâve edersek, tablounun bir kısmını daha tamamlamış oluruz. Geçen harbe olduğu gibi bu harbin başlangıcında da Mihver cephesi elinde tuttuğu muazzam stoklara rağmen ergeç bu yüzden

amana düşecek bir durumun mahkûmu olduğu tahminini fikirlerde canlandırmakta idi.

Bir taraftan şark cephesinin Sovyet Rusya içerilerine kadar ilerletilmesi, diğer taraftan uzak şark ilk madde kaynaklarının bütün heybetile Japonların eline geçmesi, bu zehabın yanlış olabileceği tereddütlerini doğurdu.

Filvaki Ukraynanın kara top rakıları Anglo Sakson Kanadasının verimine mukabil bundan böyle mihver hesabına mahsul yetiştireceği gibi Felemenk Hindistanının petrol kuyuları ve Birmanyanın zengin madenleri, en saf benzini ve en temiz kalayla kauçuğu Japonlar için yetiştirmeye çalışacaktır.

Şu hale göre ve ileri sürülen bütün iddialara rağmen birbirine saldırgan halinde bulunan iki ayrı kuvvet arasında umumi bir müvazenet bulunduğu gözden kaçmamaktadır. Harbin kazanılması için bu müvazenet bozacak âmillerin neler olabileceğini tahmin etmek zor değildir. Fakat harb ister şu şekilde veya ister başka şekilde bitsin; bunun bir alaycı galibiyet olacağından şüphe edilemez. Çünkü mücadele dün olduğu gibi kolay kolay bitmeyecek ve taraflar, alt olmaksızın en son imkânı da tüketinceye kadar dövüşeceklerdir.

★★

Almanlar Stalingradda yeni mahalleler aldılar

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

alayı düşmanı istihkamlarından ve ormanların içindeki mevzilerinden atmışlardır.

Mozdokun şimali şarkısında bir Sovyet süvari alayının büyük bir kısmı yok edilmiştir. Birkaç yüz esir alınmıştır.

Tuapse limanında muharebe tayyarelerimiz 7 bin tonluk bir Sovyet petrol gemisini hasara uğratmışlardır.

Stalingrad muharebesinde piyade ve tank birliklerimiz kısa müzelli muharebe tayyareleriyle sıkı bir işbirliği yaparak inadlı sokak muharebeleri neticesinde şehrin şimalinde bazı yeni mahalleleri zapt etmişlerdir. Sovyetler ağır ve kanlı kayıplara uğratılmıştır. 9 tank tahrib edilmiştir. Volganın şarkındaki Sovyet hava meydanlarına, topçu mevzilerine ve demiryollarına gece bombardımanları yapılmıştır.

Voronej köprü başına karşı boş yere yaptıkları taarruzlar esnasında Sovyetler son 2 gün içinde 21 tank kaybetmişlerdir.

Almanlar İlimen gölünün cenubi şarkısında yaptıkları taarruzlarda dün de iyi neticeler elde etmişlerdir. Bazı mahaller hücumla zapt edilmiş ve etrafı çevrilen düşman kuvvetleri yok edilmiştir.

Yukarı Volga ile Ladoga gölü arasında cephede hücum kit'aları bizim bir çok blokhavzları ve muharebe mevzilerini tahrib etmişlerdir. Hava kuvvetlerimiz düşman blokhavzlarına, kit'a ve tank topluluklarına karşı taarruzlarına devam etmişlerdir.

Finlanda körfezinde bir mayn tarayıcı gemisi bombalarımızla hasara uğratılmıştır. Sovyetler Birliğine karşı yapılan mücadelede Alman harb filosu Karadenizde sevri botlarla Eylülde hepsi 42 bin tonluk 24 gemi batırılmışlardır. Baltik denizinde ise düşmanın bir mayn gemisiyle bir denizaltısı batırılmıştır. Aynı müddet içinde hava kuvvetlerimiz Karadenizde, Volga üzerinde ve Ladoga gölünde 11 ticaret gemisi batırılmışlar ve 26 gemi ile seyyar bir havuzu hasara uğratmışlardır. Sovyet harb filosunun kayıpları bir gambot, bir torpido, bir mayn gemisi ve bir sahil muhafaza gemisidir. İki mayn gemisi, 3 gambot ve 4 sahil muhafaza gemisi hasara uğratılmıştır.

4 ilkteş'in gecesi mayn tarayıcı gemilerimiz Holanda sahilleri önünde İngiliz seri botlarla temasa geçmişler ve müessir ateşlerle düşman gemilerini uzaklaştırmışlardır.

Don üzerinde yapılan muharebelerde bir tank koluna kumanda eden

den general Froiherr Von Langermann Und Erlencap 3 ilkteşilide ileri hatlarda maktül düşmüştür. Onunla birlikte ve onun yanında Avrupanın hürriyeti için yapılan mücadelede bir Macar tümeninin komutanı olan albay Nagy de ölmüştür.

Moskova 5 (A.A.) — Timoçen, konun takviye edilmiş kuvvetleri Stalingradın üç kesiminde taarruz geçmişler ve Almanların şehre karşı yaptığı hücumları püskürtmeğe devam etmekte bulunmuşlardır.

Sovyet tebliği

Moskova 5 (A.A.) — Sovyet ögüle tebliği:

Stalingrad amele mahalleleri çevresinde Almanlar mükerrem taarruzları yaptıktan sonra ağır kayıplar pahasına biraz ilerlemişlerdir. Başka kesimlerde düşman taarruzları püskürtülmüştür. Stalingrad şimal batısında bir kesimde kuvvetlerimiz Almanları mevzilerinden dışarı atmışlardır.

Mozdok çevresinde Alman tankları tarafından yapılan hücumlar püskürtülmüş, 6 tank tahrib olunmuş, 1 Alman bölüğü imha edilmiş ve Almanların geçid istikametindeki baskıları ortadan kaldırılmıştır.

Grozni istikametinde

Moskova 5 (A.A.) — Mozdok bölgesinde Almanlar birbirini süratle takip eden bir sıra taarruzlarda bulunmaktadırlar. Bu taarruzlarda Almanlar sayıları on ile otuz arasında değişen tankların himayesinde bazan bir tabur mevcudunu bulan gruplar kullanmaktadırlar.

Grozni petrol kuyuları istikametinde yapılan Alman taarruzu son haddini bulmuştur. Bir nahiyenin sokaklarında şimdiki çarpışmalar olmaktadır.

Gece yarısı tebliği

Moskova 5 (A.A.) — Rus gece yarısı tebliğine göre, tank ve piyade alayları toplıyan Almanlar Stalingradda, Sovyetlerin kendilerini den geri aldıkları toprakları ele geçirmek için durmadan taarruzlar yapmaktadır. Bu topraklar o kadar geniş olmanakla beraber Sovyet kuvvetleri şiddetli hamleler ve karşılık hücumlarıyla Almanları geri püskürtmektedirler. Bir kesimde 2 Alman taburu tankla desteklenerek tam 6 defa Rus mevzilerine taarruz etmiştir. Sovyet kit'aları bütün taarruzları tardedittiği gibi Almanlar da 200 ölü kayı vermişlerdir.

Tebliğ, Timoçenko takviye ordusunun Almanları sol cephadan şiddetle vurmakta bulunduğu ve Stalingrad şimal batısında çarpışmaların devam ettiğini bildirmektedir.

Güreş müsahabeleri

(Baş tarafı 3/1 de)

dilini gümüş para ile doldururdu. Baş ve küçük pehlivanlar Ramazan güreşlerine bolca para kazanmak için gelirdi. Her gece müthiş çarpışmalar olurdu. İddialı baş güreşlerin bazan şafak atıncaya kadar sürdüğü vakti. Meraklı seyircilerin büyük bir kısmı sahur yemeklerini yemek için evlerine gitmezler, orada peynir, simit ve çay içerek niyetlenirlerdi.

O devrin meşhur pehlivanları şunlardı: Ali Ahmed, Sarı Hafız, Mihaliçli Hasan, Nakkaşlı Eyüp, Kara Mustafa, Mavunacı Mehmed, Gümrüklü Cemal, Nakkaşlı Hüsnü, Madralı, Manyaslı kündeci Kâmil, Çerkes Mahmud, Kızılçıklı Mahmud, Kara Emin, Bulgurlulu Sarı Etem, Bulgurlulu Mevlüd, Koç Mehmed ilâh...

Bu, saydığım pehlivanlar, cidden pehlivan idiler. Meselâ; Ali Ahmed pehlivan altmış iki okkalık bir vücuda malikti. Fakat pek usta ve mahirdi. Bir çelik yay gibi esnekti. Diyebilirim ki, Arnavudoglundun, Hergeleri İbrahimin, Çolak Mollanın yavrusu idi. Son derece tetik ve marifetli bir pehlivandı.

Sarı Hafız; bir medrese softası idi. Bu, sarıklı softa çok kuvvetli ve çetindi. Altmış altı okkalık bir başpehlivandı.

Mihaliçli Hasan, seksen okkalık vardı. İri çapta ve usta bir pehlivandı. Kara Mustafa, hepinden üstün idi ve bir evvel devrin sona kalmış pehlivanlarından idi. Biraz yaş geçmiş olmakla beraber onu meydana çıkaramazlardı. Kara Mustafa, cihan pehlivani Kara Ahmed, nesline mensubdu. Fakat pehlivandı.

Madralı, doksan okkalıktı. O da eski devrin ve Kara Ahmed neslinin pehlivanlarından idi. Koç Mehmed de Kara Ahmedler neslinin idi. Bu, yaş geçmiş olan pehlivanları, saydığım pehlivanlar meydana çıkaramazdı. Nakkaşlı Eyüp de çetinlerdendi.

Bu saydığım pehlivanlar içinde en birincisi meşhur Kızılçıklı Mahmuddü. Kızılçıklı Mahmud, Koca Yusufardan sonra Avrupa'da, Amerikada en büyük şöhrete malik olan Türk pehlivanlarından biridir.

Kızılçıklı Mahmud, yağ güreşinde de, serbest güreşte de saydığım pehlivanların fevkinde idi. Onu, bu pehlivanların hiç birisi yenemedi. Kızılçıklı Mahmudun Amerikada, Koca Yusuf kadar şöhreti vardır. Serbest güreş dün ya şampiyonu Amerikalı meşhur «Frangoç» ile müteaddid güreşleri ve galibiyetleri vardır.

Her ne hal ise, eski Ramazanlarda Şehzadebaşı adeta Kirkpınar müsabakaları gibi kalabalık ve verimli olurdu. İnsan doya doya ciddi ve çetin çarpışmalar karşısında kalarak heyecana düşerdi. Pehlivanlığın edebi ve erkânı mevcuddu. Bunlar, şimdi birer hayal oldu.

★

Ramazan güreşlerini seyretmek merakına kapılarak bu, Ramazan üstüste Şehzadebaşına

gittim. Doğrusu inkişari hayale uğradım. Kırk elli sene içinde ne hale gelmişiz? Kabili kıyas olmayacak derece sükut etmiş pehlivanlığımız. Kuyucu Murad paşa medresesinin küçük bir tahta salaş içinde yırtık, yırtık kisbetlerle oynayan, boğuşan pehlivanlıklar gördüm. Bir kere daha anladım ki, Türk pehlivanlığı ölmüştür. Ne edebi, ne erkânı, ne âdatı ve ne de eşkâli kalmamıştır. Beş on tane olan seyircisi bile kendine benzemiştir.

Demek pehlivanlığımız, ileri gideceğine geri, hem de yok olmaşasına geri gitmiştir. Acaba neden?..

Bu, acabanın istifhamını, başka bir müsahabemde okuyucularıma sunarım. *M. Sami Karayel*

Hergün

(Baş tarafı 2 nci sayfada)

hareket Amerika cumhurreisini temsil ederek Moskova'ya gitmiş olan Mister Vilkinin orada Rusya vaziyetini pek karanlık gören ve mutlaka derhal bir ikinci cephe açılmasını isteyen sözler sarf etmiş olmasından sonra vukua gelmiştir, yapacağı tesir, Sovyet hükümeti reisinin şu veya bu vesileden istifade ederek söylediği demeçlerin yaptığı ve yapabileceği tesirlerden çok büyük olacaktır.

İngilterede Sovyet tarafdarları ile muharebeyi yalnız günün icabları bakımından tetkik eden bir kısım basın ve halk ötedenberi her ne bahasına olursa olsun mutlaka bir ikinci cephe açılması istegindedir.

Amerikan cumhurreisinin şahsi mümessili Mister Vilki tarafından Moskovada yapılmış olan demeçin uyandırdığı tepki henüz ortadan silinmeden Amerikalı gazetecilerin tahrik ettikleri bu hâdisenin ilk tesiri İngilterenin ikinci cephe tarafdarlarını tekrar kımıldatmak, her şeye rağmen gelecek günleri düşünen İngilizleri biraz nazik bir mevkie koymak olacaktır.

İngiltere, müttetikleri tarafından açıktan açığa faaliyete geçmiye davet edilmiştir.

Düşünen, kendi menfaatini gören ve yapması gereğini hesablayan İngiltere dayatmaya devam edebilecek mi?

Amerikanın da Avrupa kıtasında İngilterenininkine müsavî bir kuvvet bulundurabileceği zamana kadar bu suale müsbet cevap vermek lâzımdır.

Ekrəm Uşaklıgil

Doktor Hafız Cemal

(Lokman Hekim)

Divanyolunda 104 No. da bergün hasta kabul eder.
Telefon: 21044-23398

İZMİR KURTULUŞ

Cam ve Şişe Fabrikası

SADIK GÜRTUNCA

Memleket sanayinde büyük bir eser olan fabrikamız her türlü modern teknikle tekâmül ederek büyük ihtiyaçlara cevap vermeye başlamıştır.

SİPARİŞ KABUL EDİLİR

Lamba, Lamba şişesi, Sürmeli, Kavanoz Çay ve Su bardağı ve bilimum züccaceyi... Adres: İzmir Gasiler caddesi No. 212 Telefon 3732..
Telgraf adresi: Kur Cam

Dikkat: İzmir Kurtuluş cam fabrikası sahibi Sadık Gürtunca fabrikasına, kurdurmuş olduğu muazzam ocaklar sayesinde penoere camları da imal etmeye muvaffak olmuştur. Fabrikada pencere camlarını imal etmek için her eb'adda kağıtlar hazırlanmıştır. Fabrika imal ettiği camları yurdumuzun en kıytlı kişilerine kadar sevketmeye amade olduğu gibi sayın müşterilerinin siparişlerini vesika vesaire gibi muamelelere ihtiyaç göstermeksiniz deruhde etmektedir.

İstanbul elektrik, tramvay ve tünel elektrik umum müdürlüğünden:

- 1 - İdare ihtiyacı için 15 ton karpit satın alınacaktır.
- 2 - Muvakkat teminat maktuan 1000 liradır.
- 3 - Şartnameler idarenin Levazım Müdürlüğünde parasız tevzi edilmektedir.
- 4 - İsteklilerin şartnamesi Levazımdan alarak flat ve tekliflerini 8/10/1942 Çarşamba günü saat 17 ye kadar idarenin Levazım Müdürlüğüne verilmelidir. (346)

Satılık Kamyonet

Az kullanılmış ve üstükleri yeni 29 model yarı tonluk Fort markalı bir kamyonet satılır. Osmanbey Pasaaj Garaja müracaat. Telefon: 80324

TIYATROLAR

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları
Bu akşam saat 20.30 da
Dram kısmı
KIŞ MASALI
Yazan: W. Shakespeare
Türkçesi: Meharet Erşin
Her Çarşamba saat 14 de Çocuk Tiyatrosu

Sadi Tek Tiyatrosu bu gece Beşiktaşta Ah şu kaynamam! Vodvil 3 perde, yarı kunda: Hamlet.

Bu ampulu geri vereceksin ve "Lütfen bana bir TUNGSRAM KRIPTON ampulu veriniz" diyeceksin

TUNGSRAM KRIPTON

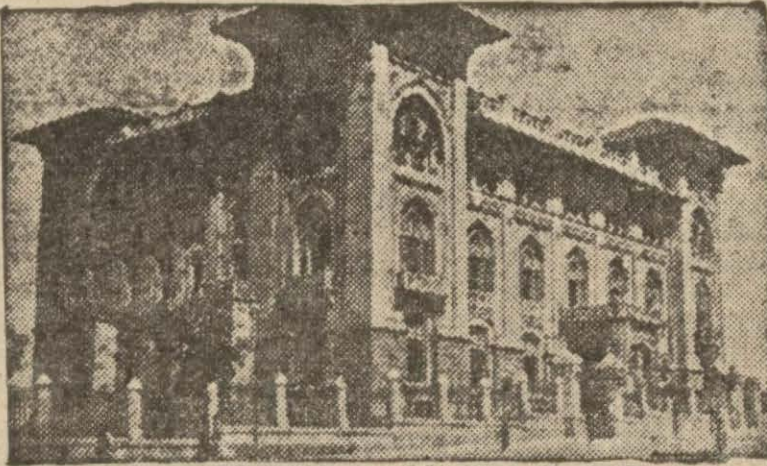
Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 265

Ziraat ve ticari her nevi banka muameleleri

PARA BIRIKTIRENLERE 28.800 LİRA İKRAMIYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarlı tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plana göre ikramiye dağıtılacaktır.

Aded	1.000 Lira	4.000 Lira
4	500	2.000
4	250	1.000
40	100	4.000
100	50	5.000
120	40	4.800
160	20	3.200

Dikkat: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmüşlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasıyla verilecektir. Kur'alar senede 4 defa, 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylül, 11 Birinci kanun tarihlerinde çekilecektir.

Köylü ve İşçi Elbiseleri UCUZ - SAĞLAM - DAYANIKLI

Toptan Satış Yeri:

İstanbul, Sultanhamam, İrfaniye çarşısı, numara 18 - 19
Satmak isteyen tüccar ve esnafa flat ve çeşid listesi gönderilir.
SALÂHADDİN KARAKAŞLI

Pazarlıkla kereste alınacak

Devlet limanları işletme umum Müdürlüğünden:

İskeleler tamiratı için muhtelif eb'adda kazıklık bağlamalık döşemelik olarak gerek İstanbul'da ve gerek Mudanya'da teslim edilmek şartıyla çam orak pazarlıkla 270 ilâ 280 metre mukabil kereste satın alınacaktır.

Ufak parti olarak vakı olacak tekliflerin nazara alınacağı taliblerin şartına, meyl hergün Levazım Müdürlüğüne müracaatla görebilecekleri ve tekliflerin nihayet 15.10.942 Perşembe günü akşamına kadar Levazım Müdürlüğüne tevdi edilmesi ilân olunur. (386)

NURUOSMANIYE caddesinde hususi

YENİ NESİL İLK OKULU

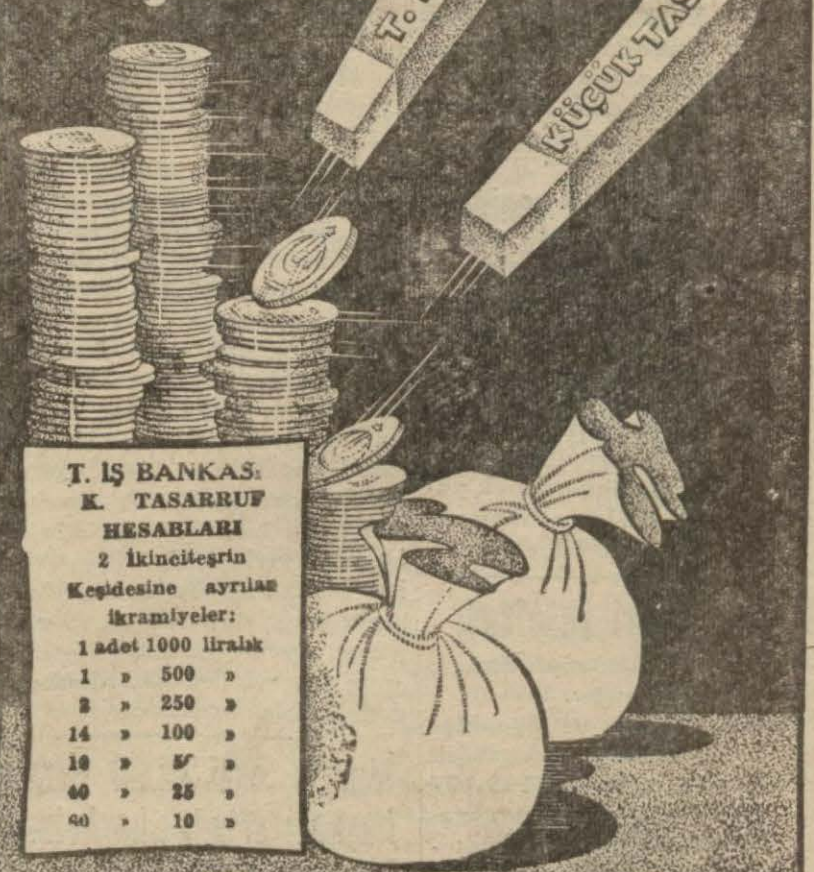
YUVA — İLK KIZ — ERKEK
Türkçe - Fransızca öğretim. Yuvada yenilik. Her gün saat 9-17 arasında kayıt yapılır. Mekteb açılmıştır.

Saçınız dökülüyorsa, başınızda kepek varsa?

MAJİK SAÇ EKSİRİ

Kullanınız. Tesirini derhal görürsünüz.

PARA PARAYI ÇEKER

Son Posta Matbaası: Neşriyat Müdürü: M. Sami Karayel
SAHİBİ: A. Ekrəm UŞAKLIĞIL